

**T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**LİSANS DÜZEYİ EĞİTİM VEREN TÜRK MÜZİĞİ DEVLET
KONSERVATUVARLARINDA MESLEK ÇALGISI TERCİH
SEBEBİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**DANIŞMAN HAZIRLAYAN
Doç. Dr. Ünal İMİK Burak DAL**

MALATYA-2019

**T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**LİSANS DÜZEYİ EĞİTİM VEREN TÜRK MÜZİĞİ DEVLET
KONSERVATUVARLARINDA MESLEK ÇALGISI TERCİH SEBEBİNİ
ETKİLEYEN FAKTÖRLER**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**HAZIRLAYAN
Burak DAL**

**DANIŞMAN
Doç. Dr. Ünal İMİK**

MALATYA-2019

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER
ENSTİTÜSÜ

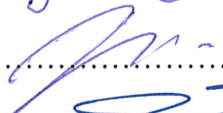
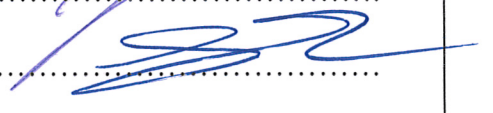
LİSANS DÜZEYİ EĞİTİM VEREN TÜRK MÜZİĞİ DEVLET
KONSERVATUVARLARINDA MESLEK ÇALGISI TERCİH SEBEBİNİ
ETKİLEYEN FAKTÖRLER

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
DOÇ. DR. ÜNAL İMİK

HAZIRLAYAN
BURAK DAL

Jürimiz 10.06.2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda bu yüksek lisans / doktora tezini (oy birliği/oy çokluğu) ile başarılı bulunarak TÜRK MÜZİĞİ Anabilim, TÜRK MÜZİĞİ Bilim dalında yüksek lisans tezi olarak kabul etmiştir.

Jüri Üyelerinin Unvan Adı Soyadı	İmzası
1. Prof. Server ACİM (Jüri başkanı).....	
2. Doç. Dr. Ünal İMİK (Danışman).....	
3. Doç. Dr. Barış TOPTAŞ (Üye).....	

İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun.....tarih
ve sayılı kararıyla bu tezin kabulü onaylanmıştır.

Unvan Ad Soyad
Sosyal Bilimler Enstitü Müdürü

ONUR SÖZÜ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Lisans Düzeyi Eğitim Veren Türk Müziği Devlet Konservatuvarlarında Meslek Çalgısı Tercih Sebebini Etkileyen Faktörler” başlıklı bu çalışmanın bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın tarafımdan yazıldığını ve yararlandığım bütün kaynakların, hem metin içinde hem de kaynakçada yöntemine uygun biçimde gösterilenlerden oluştuğunu belirtir, bunu onurumla doğrularım.

ÖNSÖZ

Bu çalışmanın oluşumunda bilgi ve tecrübelerini benden esirgemeyen ayrıca fikirleriyle bana daima yön veren danışman hocam Doç.Dr. Ünal İMİK' e, müzik eğitimim süresince bana emek veren Fırat Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Öğretim elamanlarına, manevi destekleriyle her zaman yanımda olan ailemin diğer bütün fertlerine teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

Dünya kültür tarihinin en önemli duraklarından birisi hiç şüphesiz yaşadığımız topraklar olan Anadolu'dur. Bu coğrafyanın temsilcileri olarak sayısız sanatkar, halk sanatçısı, ozanlar ve daha nicelerini içinden yetiştirmiş bir toplum olarak sahip olduğumuz sanat kurumlarının daha nitelikli ve işler halde olmasını sağlayacak tedbirleri almalı ve bu konuda yapılacak çalışmalara yol açacak politikalar geliştirmeliyiz.

Sanat eğitimin en önemli ayaklarından birisi olan devlet konservatuvarlarından yetişen öğrencilerin sanat çalışma sahasına çıktıkları andan itibaren karşılaşacakları zorluklarla mücadele etme, sorunları çözebilme ve çalışma sahaları hakkında yeterli donanımına sahip olma durumlarını etkileyen birçok parametreden bahsedilebilir.

Birçok parametre arasında belki de en önemlisi konservatuvar öğrencilerinin eğitimlerini aldıkları ve konservatif eğitim içinde meslek çalgısı olarak ifade edilen husustur.

Bir konservatuvar öğrencisi eğitim hayatı süresince seçmiş olduğu meslek çalgısı alanında gerek teori gerekse uygulama alanında uzmanlaşmak için gereken mesaiyi harcamakla yükümlüdür. Bu bağlamda öğretmenleri tarafından yapılan yönlendirmeler ve mevcut müfredatın işlerliği de büyük önem taşımaktadır.

Sahada yapılan araştırmalar göstermektedir ki konservatuvar okuyan öğrencilerin meslek çalgısı seçimleri bilinçli bir sanat birikiminden ziyade beğeni veya kulaktan dolma bilgilerle şekillenmekte ya da yanlış tercihlerle baş başa kalınarak meslek yaşamı süresince sıkıntılı bir durum olarak şekil bulmaktadır.

Öğrencilerin konservatuvar eğitimi öncesi ve konservatuvar eğitimi süresince meslek çalgısı seçimini etkileyen faktörlerin değerlendirildiği çalışmamızda, öğrencilerle birebir görüşme yoluyla anketler yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar yazılı ve istatistik değerlendirme programları da kullanılarak tablolar haline dönüştürülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Meslek Çalgısı, Müzik, Müzik Eğitimi, Enstrüman, Konservatuvar

ABSTRACT

One of the most important stops in the history of world culture is undoubtedly Anatolia. As the representatives of this geography, we should take measures to ensure that the art institutions that we have as a society that has raised countless artists, folk artists, poets and more, should be more qualified and functioning, and we should develop policies that will lead to the work to be done in this field.

One of the most important feet of art education, the state conservatories grow up from the moment they come out of the art work field to combat the difficulties they will encounter, solve problems and have enough equipment to work in the field can be mentioned about many parameters affecting.

Among the many parameters, perhaps the most important point is that the conservatory students receive their education and they are expressed as a professional instrument in conservative education.

A conservatory student is obliged to spend the necessary time in order to specialize in the field of theory and practice in the field of profession chosen by him during his education. In this context, the guidance made by the instructors and the functioning of the current curriculum are also of great importance.

Researches on the field show that the choice of vocational instruments of students who study at conservatory is shaped by acclaimed or heeled information rather than a conscious art accumulation, or they find their shape as a troubled situation during their professional life.

In our study, the factors affecting the selection of the profession instrument during the conservatory education and the conservatory education were evaluated and the questionnaires were conducted by one-to-one interviews with the students. The results were converted into tables by using written and statistical evaluation programs.

Keywords: Instrument of Music, Music, Music Education, Instrument, Conservatory

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	ii
ONUR SÖZÜ	iii
ÖNSÖZ	iv
ÖZET	v
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ	x
KISALTMALAR	xiv

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Türk Müziği	2
1.1.1. Türk Halk Müziği	4
1.1.2. Türk Sanat Müziği	9
1.2. Eğitim	11
1.2.1. Müzik Eğitimi	13
1.2.2. Çalgı Eğitimi	15
1.2.3. Türk Müziği Çalgıları	17
1.3. Problem Durumu	18
1.4. Problem Cümlesi	18
1.5. Alt Problemler	18
1.6. Araştırmanın Amacı	20
1.7. Araştırmanın Önemi	20
1.8. Sayıtlar	20
1.9. Literatür Tarama	20

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli	24
2.2. Evren Ve Örneklem	24
2.3. Sınırlılıklar	24

2.4. Verilerin Toplanması.....	24
2.5. Verilerin Analizi.....	25

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

3.1. Demografik Bulgu ve Yorumlar	26
3.2. Alt Problemlere Yönelik Bulgu ve Yorumlar	31
3.2.1. Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar	31
3.2.2. İkinci Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar	33
3.2.3. Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar.....	35
3.2.4. Dördüncü Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar.....	37
3.2.5. Beşinci Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar	38
3.2.6. Altıncı Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar	40
3.2.7. Yedinci Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar.....	42
3.2.8. Sekizinci Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar.....	43
3.2.9. Dokuzuncu Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar	45
3.2.10. Onuncu Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar	47
3.2.11. On Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar	48
3.2.12. On İkinci Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar.....	50
3.2.13. On Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar	51
3.2.14. On Dördüncü Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar	53
3.2.15. On Beşinci Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar	54
3.2.16. On Altıncı Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar	56
3.2.17. On Yedinci Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar	57
3.2.18. On Sekizinci Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar	58
3.2.19. On Dokuzuncu Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar	60
3.2.20. Yirminci Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar.....	62
3.2.21. Yirmi Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar	63

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

4.1. Sonuçlar	65
4.1.1. Birinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar	65
4.1.2. İkinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar.....	65
4.1.3. Üçüncü Alt Probleme Yönelik Sonuçlar.....	65
4.1.4. Dördüncü Alt Probleme Yönelik Sonuçlar	66
4.1.5. Beşinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar	66
4.1.6. Altıncı Alt Probleme Yönelik Sonuçlar	66
4.1.7. Yedinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar.....	66
4.1.8. Sekizinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar	67
4.1.9. Dokuzuncu Alt Probleme Yönelik Sonuçlar	67
4.1.10. Onuncu Alt Probleme Yönelik Sonuçlar	67
4.1.11. On Birinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar.....	68
4.1.12. On İkinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar	68
4.1.13. On Üçüncü Alt Probleme Yönelik Sonuçlar	69
4.1.14. On Dördüncü Alt Probleme Yönelik Sonuçlar.....	69
4.1.15. On Beşinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar	70
4.1.16. On Altıncı Alt Probleme Yönelik Sonuçlar.....	70
4.1.17. On Yedinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar	70
4.1.18. On Sekizinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar	71
4.1.19. On Dokuzuncu Alt Probleme Yönelik Sonuçlar.....	71
4.1.20. Yirminci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar	71
4.1.21. Yirmi Birinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar.....	72
4.2. Öneriler	72
KAYNAKÇA.....	75
EKLER	77

TABLÖLER LİSTESİ

Tablo 3.1. Cinsiyet değişkenine göre frekans dağılımı.....	26
Tablo3.2. Yaş değişkenine göre frekans dağılımı.....	26
Tablo 3.3. Sınıf değişkenine göre frekans dağılımı	27
Tablo 3.4. Üniversite değişkenine göre frekans dağılımı	28
Tablo 3.5. Ana sanat dalı değişkenine göre frekans dağılımı	28
Tablo 3.6. Meslek çalgısı değişkenine göre frekans dağılımı.....	29
Tablo 3.7. Cinsiyet ve meslek çalgısı değişkenine göre frekans dağılımı	30
Tablo 3.8. Tercih ettiğiniz çalgıyı lisans öncesinde tanıma ve icra etme durumunuz nedir? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular	31
Tablo 3.9. Tercih ettiğiniz çalgıyı lisans öncesinde tanıma ve icra etme durumunuz nedir? Sorusuna yönelik genel bulgular.....	32
Tablo 3.10. Tercih ettiğiniz çalgının lisans öncesinde tanınmış veya icra edilmiş olmasının eğitimi olumlu yönde etkileyeceğini düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular	33
Tablo 3.11. Tercih ettiğiniz çalgının lisans öncesinde tanınmış veya icra edilmiş olmasının eğitimi olumlu yönde etkileyeceğini düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular.....	34
Tablo 3.12. Dinlediğiniz müzik türleri ile doğru orantılı enstrüman seçmenin gelişimi olumlu etkileyeceğini düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular	35
Tablo 3.13. Dinlediğiniz müzik türleri ile doğru orantılı enstrüman seçmenin gelişimi olumlu etkileyeceğinizi düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular	36
Tablo 3.14. Meslek çalgısı tercihi yapılırken seçtiğiniz enstrüman hakkında genel bir tanıtım yapıldığını düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular	37
Tablo 3.15. Meslek çalgısı tercihi yapılırken seçtiğiniz enstrümanlar hakkında genel bir tanıtım yapıldığını düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular	38
Tablo 3.16. Tercih ettiğiniz çalgının evrensel bir çalgı olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular	38

Tablo 3.17. Tercih ettiğiniz çalgının evrensel bir çalgı olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular.....	39
Tablo 3.18. Tercih ettiğiniz çalgının yaşadığınız yörenin müziğinde yaygın olarak kullanılıyor olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular	40
Tablo 3.19. Tercih ettiğiniz çalgının yaşadığınız yörenin müziğinde yaygın olarak kullanılıyor olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular	41
Tablo 3.20. Tercih ettiğiniz çalgı aile bireylerinden biri tarafından icra ediliyor mu? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular	42
Tablo 3.21. Tercih ettiğiniz çalgı aile bireylerinden biri tarafından icra ediliyor mu? Sorusuna yönelik genel bulgular.....	43
Tablo 3.22. Fiziksel özellikleriniz nedeniyle tercih ettiğiniz çalgının icrasında problem yaşadığınızı düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular	43
Tablo 3.23. Fiziksel özellikleriniz nedeniyle tercih ettiğiniz çalgının icrasında problem yaşadığınızı düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular	44
Tablo 3.24. Tercih ettiğiniz çalgının yapısal özellikleri nedeniyle icrada zorluklar yaşadığınızı düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular	45
Tablo 3.25. Tercih ettiğiniz çalgının yapısal özellikleri nedeniyle icrada zorluklar yaşadığınızı düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular	46
Tablo 3.26. Tercih ettiğiniz çalgının yaylı/mızraplı/nefesli çalgılar ailesine mensup olmasından ya da perdeli/perdesiz olmasından kaynaklı problem yaşadığınızı düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular	47
Tablo 3.27. Tercih ettiğiniz çalgının yaylı/mızraplı/nefesli çalgılar ailesine mensup olmasından ya da perdeli/perdesiz olmasından kaynaklı problem yaşadığınızı düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular	48
Tablo 3.28. Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye'deki kullanım sahasının ve iş olanaklarının geniş olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular	48

Tablo 3.29. Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye’deki kullanım sahasının ve iş olanaklarının geniş olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular	49
Tablo 3.30. Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye’de ki müzik türlerinin birçoğuna eşlik edebileceğini düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular	50
Tablo 3.31. Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye’de ki müzik türlerinin birçoğuna eşlik edebileceğini düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular	51
Tablo 3.32. Tercih ettiğiniz çalgının eğitimini verecek yeterli sayıda eğitici olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular	51
Tablo 3.33. Tercih ettiğiniz çalgının eğitimini verecek yeterli sayıda eğitici olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular.....	52
Tablo 3.34. Tercih ettiğiniz çalgının eğitiminde İnternette faydalanılabileceğiniz eğitim materyallerinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular.....	53
Tablo 3.35. Tercih ettiğiniz çalgının eğitiminde İnternette faydalanılabileceğiniz eğitim materyallerinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular.....	54
Tablo 3.36. Tercih ettiğiniz çalgının Türk müziği metotlarının yeterli sayıda olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular	54
Tablo3.37. Tercih ettiğiniz çalgının Türk müziği metotlarının yeterli sayıda olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular.....	55
Tablo 3.38. Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye’deki eğitiminin yaygınlık ve nitelik bakımından yeterli olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular	56
Tablo 3.39. Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye’deki eğitiminin yaygınlık ve nitelik bakımından yeterli olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular	57
Tablo 3.40. Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye’deki makamsal müziğe adaptasyon konusunda problem yaşadığını düşünüyor musunuz (akort sistemi, anahtar, vb.)? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular	57

Tablo 3.41. Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye’deki makamsal müziğe adaptasyon konusunda problem yaşadığını düşünüyor musunuz (akort sistemi, anahtar, vb.)? Sorusuna yönelik genel bulgular.....	58
Tablo 3.42. Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye şartlarında temin edilmesinin zor olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular	59
Tablo 3.43. Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye şartlarında temin edilmesinin zor olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular	60
Tablo 3.44. Tercih ettiğiniz çalgının bakım ve onarım imkânları bakımından sıkıntı yaşadığınızı düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular	60
Tablo 3.45. Tercih ettiğiniz çalgının bakım ve onarım imkânları bakımından sıkıntı yaşadığınızı düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular	61
Tablo 3.46. Tercih ettiğiniz çalgının diğer müzik aletlerine göre daha ucuz olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular	62
Tablo 3.47. Tercih ettiğiniz çalgının diğer müzik aletlerine göre daha ucuz olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular.....	63
Tablo 3.48. Tercih ettiğiniz çalgının transpoze (göçürme) konusunda icrasının kolay olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular	63
Tablo 3.49. Tercih ettiğiniz çalgının transpoze (göçürme) konusunda icrasının kolay olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular	64

KISALTMALAR

ABD	: Anabilim Dalı
Doç.	: Doçent
Prof.	: Profesör
GSF	: Güzel Sanatlar Fakültesi
GSTF	: Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi
GTHM	: Geleneksel Türk Halk Müziği
GTSM	: Geleneksel Türk Sanat Müziği
TRT	: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu
THM	: Türk Halk Müziği
TSM	: Türk Sanat Müziği
yy	: Yüzyıl
vb.	: Ve Benzeri
vs.	: Vesaire
f	: Frekans
%	: Yüzde

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Sanatın temelinde yer alan güzellik ve estetik kavramları herkesçe kabul görmüş tanımları olan kavramlar değildir. Bu kavramlar öznel nitelik gösteren yani kişiden kişiye değişiklik gösteren kavramlardır. Bir sanat dalı olan müziğin temelinde de estetik yer almaktadır ve bu nedenle tek bir tanımı ya da açıklaması mevcut değildir. Yapılan bu farklı tanımlamalar ve açıklamaların sebebini Akbulut şu şekilde ifade etmektedir;

“Müzik, ‘dinleyicide uyandırdığı etkinin, uyarım, izlenim, duygulanımla açıklanması’ olarak tanımlanır. Müzik ‘ses ve ritimle anlatım sanatıdır’. Müzikle ilgili yapılan tanımların çeşitliliği, çağa, kültüre, bir kültür içindeki bireylere göre değişen müzik kavramlarının var olmasından kaynaklanmaktadır” (Akbulut, 2006: 25).

Alan yazın incelendiğinde müziğe ilişkin yapılan farklı tanımlamalar ve açıklamalara değinecek olursak;

Say (1997) müziği insanın sesleri bir anlatım biçimine dönüştürerek, seslerden oluşturduğu anlatım sanatı olarak tanımlamaktadır. Bu anlatım sanatı ses ve onun insan tarafından değerlendirilmesi sonucunda, seslerin insanın amacına uygun olarak kullanılmasıyla sonuçlanmakta ve müzik meydana gelmektedir (Say, 1997: 17).

Uçan (1996) müzik tanımında estetik kavramını öncelemektedir. Uçan’ a göre müzik, “Belli bir amaç ve yöntemle, belli bir güzellik anlayışına göre işlenerek birleştirilmiş seslerden oluşan estetik bir bütündür.”(1996, 16).

Müziğin en ilkel toplumlarda bile var olduğuna bilinmektedir. Müzik genel anlamda güzel sanatların en önemli ve güçlü dallarından biri olarak görülmüştür. Öztuna’ya göre müzik temelini seslerin oluşturduğu bir sanattır (Öztuna, 1974: 42).

İnsanın doğadan almış olduğunu ve kendi bilinciyle düzelterek oluşturmuş olduğu düzenlenmiş sesler olarak müziği tanımlanabilmektedir. Müziği sanatlar içinde en soyut olarak ifade edilmekte ve sınıflar üstü olarak nitelendirilmektedir (Kaygısız, 2017: 35).

Özbek (2014) ise müziği millî kültür hazinesinin bir parçası olarak görmekte, diğer kültür unsurlarından çeşitliliği ve yaygınlığı düşünüldüğünde daha önemli olduğunu belirtmektedir (2014: 984).

Michels ve Vogel müzik sözcüğünün kökeninin Yunanca “musiké” sözcüğüne dayandığını; şiir, müzik ve dans gibi güzel sanat dallarını da kapsayan bir sözcük olduğunu ifade etmektedir. Bu sözcük daha sonra yalnızca “ses sanatı” anlamında kullanılmıştır. Müzik hem dans, dil gibi öğelerle ilişkilendirilmiş hem de salt müzik olarak ele alınmıştır (Michels, Vogel, 2015: 11).

Genel anlamda müziğin, matematik, fizik, psikoloji, sosyoloji, birçok bilim dalları ile yakın ilişki içerisinde olduğunu, ayrıca din, dil, ırk, renk, cinsiyet ve sınıf ayrımı yapmaksızın bütün insanlığa hitap eden bir sanat ve bilim dalıdır (İmîk, 2011: 6).

1.1. Türk Müziği

“Türk Müziği” kavramını çeşitli türleri ile büyük bir evreni temsil etmekle beraber, tarihsel temellerine odaklanıldığında, “Türklerle Başlayan Müzik” veya “Türk kültürünün olduğu dönemlerde ve topraklarda yaşayan müzik” olarak genellemek yanlış olmaz.

Özkan Türk müziğinin dünya müzikleri arasındaki seçkin yerini şu şekilde ifade etmektedir: “Türk musikisi, yüksek ve soylu bir milletin yarattığı kanun ve kurallara bağlı, bilimsel ve sanatsal mükemmelliğe erişmiş, çağdaş, soylu ve yüksek bir musikidir” (Özkan; 1984: 31).

Türklerin tarihî süreçler bakımından oldukça farklı ve geniş coğrafyalarda yaşamlarını sürdürmüş oldukları bilinmektedir. Orta Asya steplerinden Anadolu’nun iç kesimlerine kadar uzanan uzun bir mesafe ve yaklaşık 5.000 yıllık bir kültürün izleri, etkileri ve eşsiz mirasını taşımakta olan Türk Müziği bu sayede büyük farklılıklar ve zenginlikleri bünyesinde barındırmaktadır. Türk toplumunda geçmişten günümüze her alanda yeri yadsınamaz bir büyüklüğe sahip olan müzik, Altaylar, Hunlar, Göktürkler, Uygurlar, Karahanlılar, Gazneliler, Büyük Selçuklular, Anadolu Selçukluları, Osmanlı İmparatorluğu ve oradan da günümüz Türkiye Cumhuriyeti’ ne dek varlığını sürdürme gelmiştir.

Yeryüzündeki en kadim milletlerden birinin Türk milleti olduğu konusunda tarihçiler hem fikirdir. Türk milleti gibi Türk müziği de oldukça köklü bir geçmişe sahiptir. Türk müziği tarihini bilinenden daha eski tarihlere bağlamak adına çalışmalar yapılmış olmasına rağmen, Uzcan sağlam kaynaklarla Türk müziği tarihini Oğuz Türklerine dayandırmak gerektiğini şu sözlerle ifade etmektedir;

“Türk musikisi kısaca tarif edilmek istendiği takdirde onun men’şe bakımından tamamen orijinal olduğu ileri sürülebilir. Şüphesiz ki, başlangıç bakımından Oğuz Türklerinden başlatanları hatalı bulmamak yerinde olur. Merhum Hüseyin Saadettin (1880-1955), Türk musikisini daha gerilere bağlamak üzere çalışmalar yapmıştır. Bir müzikolog olduğu kadar 1500’den fazlası şarkı olmak üzere Türk musikisine 2000’e yakın eser kazandırmış bulunan bu gerçek sanatçı, Sümer medeniyetine kadar uzanmıştır. Fakat sağlam vesikalara dayanmak bakımından Türk musikisini Oğuz Türkleriyle başlatanlar, şüphesiz ki haklıdırlar. (Uzcan, 1977: 5).

Üretim özellikleri ve toplumsal beğeni nedeniyle oluşan müzik ayrımı, türü oluşturur. Bu ayrım sonucu oluşan türler, uluslararası müzik ve ulusal müzik olmak üzere iki alt türe ayrılır. Tüm dünya insanları içinde dinleyici bulan ve bu açıdan bakıldığında Türk, İngiliz, Alman, Kongo, Nijerya, Azerbaycan, Kanada, Fransız, Rus ve diğer ulusların ortak beğenileri nedeniyle dinlenen müzik uluslararası müziktir. Yalnızca o ulusun beğenisi içerisinde var olan müzikler ise, ulusal müziklerdir. Örneğin; Geleneksel Türk Müziği, Hind Müziği, Çin Müziği gibi. Ulusal ya da uluslararası ayrım sonucu ortaya çıkan bu türleri belirleyen öğeler ise makam, ton, ritim, söz, çalgılar, seslendirme biçimleri (tavır), kullanılan perde ya da ses dizgeleri ile yaşam biçimidir (Emnalar, 1998: 235-236).

Geleneksel Türk müziğini belirleyen temel öğeler, on yedili perde dizgesini kullanması yanında, usta-çırak ilişkili bir eğitimi olması nedeniyle, seslendirmede ustaya bağımlı ve onu taklit eden, ya da, tümüyle yöresel özelliklere bağımlı bir seslendirmeyi içermesi olduğu söylenebilir. Ayrıca, ezgisel gidişin üsûl vuruşlarına bağımlı olması ve ister usullü ister usûlsüz olarak oluşturulan ezgilerde ikili aralıkların yoğun olarak kullanılması, seslendirme sırasında yoğun olarak tril ve glissando yapılması ile kullanılan çalgılar, bu türü belirleyen temel öğeler olarak karşımıza çıkmaktadır (Emnalar, 1998: 237)

Türk müziğine ilişkin sınıflamalar ve adlandırmalar yapılması eski dönemlerden bu yana gerek müziğin kullanım alanı ve amacı ile gerekse mevcudiyetini ortaya koyduğu, doğup beslendiği, alanlara göre bir tasnife maruz kalmasından kaynaklı

olmasındandır. Bu durum günümüze dek bu hâliyle süre gelmiştir. Nitekim geleneksel müziğimiz, Türk Müziği ana başlığı altında, Cumhuriyetten bu yana Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği ön adlarıyla varlıklarını devam ettirmektedirler. Türk müziği sınıflandırılmasının eski tarihlerden bu yana süre geldiğini Hun İmparatorluğuna bağlayan araştırmacı Uçan şöyle demektedir:

Hun kağanlığına bağlı ‘ilk devlet askeri müzik topluluğu’ olarak ‘Tuğ takımı’ kuruldu. İlk ‘devlet sivil müzikçileri topluluğu’ olarak ‘Kopuzcu ozanlar’ ya da ‘Ozan kopuzcular’ bulunduruldu- görevlendirildi. ‘Dinsel müzik- dünyasal müzik’, ‘sivil müzik-askeri müzik’, ‘devlet müziği-halk müziği’ ya da ‘sanat müziği-halk müziği’ doğrultulu ilk ana ayrışmalar başladı. (Uçan, 2005: 123)

“Türk Halk Müziği” ve “Türk Sanat Müziği” arasında bulunan benzerlikler çok fazladır. Bu benzerlikler gerek makamsal, gerek usûl, gerek repertuar, gerek çalgıların ortak kullanımı yönünden aynı çatı altına toplanabilir. Günümüzde söz konusu ayrımların aslında bir etkinliğinden söz etmek mümkün görünmemektedir. Devlet, farklı zamanlarda ve çeşitli düzeyde olmak üzere hem “Türk Sanat Müziği” hem de “Türk Halk Müziği” açısından farklı boyut ve kapsamda olmak üzere koruyucu ve kollayıcı görevini üstlenmiş; söz konusu müzik türlerine yönelik orkestralar, korolar, eğitim kurumları oluşturmuştur. Bu çalışanın temelini oluşturan bu eğitim kurumlarından Türk müziği eğitimi veren Devlet Konservatuvarlarında, meslek (bireysel) çalgısı dersine yönelik “THM” ve “TSM” ayrımının gözetilmesi, sınıflandırılması bakımından bu iki başlığa değinmek doğru olacaktır.

1.1.1. Türk Halk Müziği

Pelikoğlu’na (2007) göre, “ her ulusun kendi halkının genel folklor kuralları içinde oluşan bir sanatı vardır. Örf, adet ve gelenekler içinde doğan bu halk sanatı, ezgi ve ritimden oluşmuşsa halk müziği, söz ve şiirden oluşmuşsa halk edebiyatı, eğer bir takım ritmik hareketlerden oluşmuşsa halk oyunları adı altında kültür varlığını gösterir” (2007:19).

Uluslararası Halk Müziği Kurulu’na göre halk müziği, halk kesimlerinde ağızdan ağıza yayılan, notalarda bulunmayan ve notalardan öğrenilmeyen müziktir. Bunun yanı sıra, halkın üretip geliştirdiği sözlü, sözsüz, çalgısal veya çalgı kullanılmadan yapılan, kimin tarafından bestelendiği bilinmeyen (anonim) halk ürünlerimizin en güzel örneklerinden birisidir (Taranç, 1988: 2).

Halk müziği, bir yörenin yerleşik insanları tarafından üretilen, o yöre insanının ortak yapıtı haline gelen, kulaktan kulağa aktarılarak yaşatılıp severek söylenen ve çalınan, günümüze kadar ulaşan müziklerdir. Bu müzik türü, yerel kültürün özelliklerini taşır ve çoğunlukla söyleyeni belli değildir. Türk halk müziği, tarihin eski zamanlarından bugüne kadar, Anadolu ve Rumeli’de yaşamış bütün uygarlıkların, kendilerine özgü kültürel değerlerini biriktirerek ve yörelere göre kültürel farklılıkları içinde barındırarak oluşan ve sonuçta zenginliği, çeşitliliği ile tüm dünyada ender görülen bir yapıdadır. Halk müzikleri; severek çalınan, söylenen, kuşaktan kuşağa aktararak yaşayan ve yaşatılan, anonim olan ve o yörenin yerleşik insanları tarafından üretilen müziklerdir. Bu müzikler, kendine has farklılığı olan, o yöredeki insanların ortak paylaşımlarını yansıtan, kendine özgü bir tarzı olan müziklerdir. Yalın ve birleştirici etkisiyle toplumun ortak duygu ve düşüncelerini harekete geçirebilme özelliğine sahiptirler (Kaygısız, 2009: 182-183).

Bütün bu tanımlardan genelleme yapılacak olursa, halk müziğinde aranan unsurları Nida Tüfekçi şöyle sıralamaktadır.

- 1- Sahibinin bilinmemesi
- 2- Halk tarafından benimsenip, onun ifadesine bürünmüş olması
- 3- Halkın ortak malı olması
- 4- Kulaktan kulağa verilmek suretiyle hayatıyetini sürdürmesi
- 5- Gelenek haline gelmesi
- 6- Zaman içinde derin bir geçmişi olması
- 7- Mekân içinde yaygın olması
- 8- Yöresel dil ve müzik (ezgi ve çalgısal olarak) özelliklerini bünyesinde taşıması
- 9- İddiasız olması
- 10- Kişisel yapım olmaması

Yukarıda ki tanımlardan “kişisel yapım olmaması ve sahibinin bilinmemesi” maddelerinin günümüzde geçerliliğini yitirmiş olduğunu düşünen Emnalar düşüncelerini şöyle ifade etmektedir:

Halk türküsü hüviyetinde olan her ezginin bundan böyle yakımcısı (bestecisi) veya üreteni bellidir. Artık son elli yıla yakın zamandır üretilen ve bundan böyle üretilecek olan her türkü, notaya alınabilmekte veya kaydedilebilmektedir. Bu iki maddenin bir diğer sakıncası da, yakını belli olan âşıkların yaktığı türkülere uymamasıdır. Örneğin; Âşık Veysel’ in yaktığı türküler. Bunların sahibi belli değil midir? (Emnalar, 1998: 26)

Sarısözen Türk Halk Müziği’ni genel olarak, uzun hava ve kırık hava olmak üzere iki ana başlık altında değerlendirerek şu tespitlerde bulunmuştur:

Türk Halk Müziği’ni incelemek için iki büyük kısma ayırmak lazımdır. Uzun havalar: Halk musikisini meydana getiren ezgilerden bir kısmı ölçüye sokulamazlar. Uzun havaları şöyle tarif edebiliriz: Ölçü ve ritim bakımından serbest olduğu halde, dizisi bilinen ve dizi içindeki seyri belli kalıplara bağlı bulunan ezgilere “uzun hava” denir. Kırık Havalar: Türkünler ve oyun havaları gibi, ölçüsü ve ritmi belli olan parçalara “kırık hava” denir. (Sarısözen, 1962:4)

Halk müziğimiz için önemli bir kaynak niteliği taşıyan “Tüm Yönleriyle Türk Halk Müziği Ve Nazariyatı” isimli kitabın yazarı Emnalar, Geleneksel Türk Halk Müziği’ni Dünyasal ve İnançsal Türk Halk Müziği adı altında iki ana başlık ve bunların alt başlıkları halinde ele almıştır. Bu başlıkları şöyle sıralayabiliriz;

Dünyasal olarak adlandırılan müzikler, Genel Olarak Usullü (Ritimli) ve Genel Olarak Usulsüz (Ritimsiz) olarak iki alt başlıkta ele alınmıştır. Bunlar halk arasında ve bazı müzik çevrelerinde Kırık Hava (Ritimli) ve Uzun Hava (Ritimsiz) olarak da adlandırılır.

DÜNYASAL THM

- GENEL OLARAK RİTİMLİ (Usûllü) OLANLAR

- 1- Türküler
 - Azeri
 - Karadeniz Türküleri
 - Konya Türküleri
 - Rumeli Türküleri
 - Teke Yöresi Türküleri (Teke Zortlatmaları)
 - Yozgat Türküleri
- 2- Barana Havaları
- 3- Güvende Takımı
- 4- Müzikli Öyküler
- 5- Zeybekler

- GENEL OLARAK SERBEST RİTİMLİ (Usûlsüz) OLANLAR

- 1- Arguvan Havaları
- 2- Baraklar
- 3- Bozlaklar
- 4- Divanlar
- 5- Gurbet Havaları
- 6- Hoyratlar
- 7- Mayalar
- 8- Müstezatlar
- 9- Yol Havaları

İNANÇSAL THM

- 1- İlahiler
 - Nefes
 - Savtlar
 - Gülbanglar
- 2- Kalenderiler
- 3- Semahlar
- 4- Ali Mevlidi

Geleneksel Türk halk müziğini makamsal müzik olarak nitelendiren Emnalar, bu türü belirleyen öğeleri şöyle sıralamıştır;

1. **Dizgesel Öğeler:** Ghm 'de, Geleneksel Türk Müziği'nin diğer türlerinde olduğu gibi on yedili perde dizgesi kullanılır.
2. **Çalgısal Öğeler:** Bağlama, cura, divan, üçtelli, tanbura, kabak kemane, sipsi, kaval, mey, davul ve zurna, bu türün içinde kullanılan belli başlı çalgılardır.
3. **Ezgisel Öğeler:** Ezgiler bezekli olup; küme motif ve ezgi sekilemeleri yoğun olarak kullanılmıştır.
4. **Ritmik Öğeler:** Usûlsüz ve usûllü olabilir. Usûllü alt türlerde, genel olarak on beş zamanlıya kadar olan küçük usuller kullanılmış olup, an zamanlıya kadar olan usûller yoğundur.
5. **Biçimsel Öğeler:** Genel olarak bir bölümlü biçimler kullanılmıştır.
6. **İcrasal Öğeler:** Bu öğeleri ağız, tavır ve düzen olarak üçe ayırıyoruz:
 - a) Ağız: Sözel türlerde türü belirleyen bir öğedir. Sözelimi, Karadeniz ağzı, Arguvan ağzı gibi.
 - b) Tavır: (Tavır: Uzun süreli sesleri belirli bir bilinç içinde bölerek yeni kümeler oluşturma, tavır' ın ilk aşamasını belirler. Örneğin dördlük süreyi eser içinde sürekli olarak, noktalı onaltılık iki otuz ikilik ve iki onaltılık şekliyle bölerek seslendirme, bir başka deyişle süresel çatal, tavır' ın ilk aşamasıdır. Ghm 'de tavır' ın ilk aşamasını oluşturan bu sürelerin her biri, bağlama türü çalgıların tellerine bölüştürülerek seslendirilirse, tavrın ikinci aşaması, dolayısıyla, tavır oluşmuş olur.) Hem sözel hem Çalgısal türlerde, türü belirleyen bir öğe olarak kullanılır. Örneğin, Zeybek tavrı 'nın, Zeybek türünü belirleyen öğelerden biri olması gibi.
 - c) Düzen: Ghm 'de, seslendirilecek eserin makamı, dolayısıyla durak ve güçlü sesleri dikkate alınarak, telli çalgılarda her telin belirli bir sese eşleştirilmesiyle oluşturulan akort şekline düzen denilir. Günümüzde, bozuk düzen (kara düzen), bağlama düzeni ve misket düzeni adlarıyla anılan üç ayrı düzen yoğun olarak kullanılmaktadır. Dolayısıyla, tavır 'ın ilk aşaması sonucu oluşan sürelerin, ilgili düzen içinde dağılımı, tavır 'm ikinci aşamasını, dolayısıyla, tavır 'ın

kendisini oluşturduğu için, düzen, türü belirleyen öğelerden biri olarak karşımıza çıkar.

Bu öğelerden hiç biri tek başına bir türü belirleyemez. Mutlak suretle, daha başka öğelerinde beraberce bulunması gerekir (Emnalar, 1998: 241-242).

1.1.2. Türk Sanat Müziği

Toplumsal üst katmanlarına hitabeden yapısıyla Geleneksel Türk Sanat Müziği kentsel kökeniyle dikkat çekmektedir. Divan Müziği – Klasik Türk Müziği gibi adlarla anılan Geleneksel Türk Sanat Müziği Osmanlı sarayı tarafından da çok beğenilmekte bu müzik türünün bestecilerine padişahlar bile özenmektedir (Say, 2006: 225).

Geleneksel Türk Sanat Müziği Osmanlı Sarayında yaşatılmış ve Cumhuriyetin ilanından sonra ülke geneline yayılabilmektedir. Yüzlerce makamı olan ve seslendirilebilmesi için uzun eğitimler alınması gereken Geleneksel Türk Sanat Müziği, notası standart olmayan, yazıldığı notadan okunmayan ve çalınamayan, tek sesliliğin yanında çok sesliliğin de kullanıldığı bir yapıya sahiptir. Geleneksel Türk Sanat Müziğinde kendine özgü çalgılar ile birlikte batı çalgıları da kullanılmaktadır (Yurga, 2010, 16).

Sanatsal amacı önde gelen müzik türü olan sanat müziği, nitelikli, soylu ve geleneksel özellikler taşıyan bir müzik türüdür. Türk tarihi incelendiğinde, çok köklü bir geçmişe sahip müziğin Türk toplum yaşamının vazgeçilmez bir parçası olduğu görülür (Ögel, 1987: 5).

Bu türü belirleyen öğeleri Akdoğan (1996) Türk Müziğinde Türler ve Biçimler adlı kitabında aşağıdaki gibi sıralamaktadır:

1. **Dizgesel Öğeler:** Aynı Türk Halk Müziğinin 'de olduğu gibi on yedili perde dizgesi 'ni kullanır.
2. **Çalgısal Öğeler:** Kemançe, kanun, ud, tanbur, ney, def belli başlı çalgılardır. 19. yy' ın sonundan başlamak üzere keman, viyola, viyolonsel ve kontrbas da bu tür içinde yanlış olarak kullanılmaktadır.
3. **Ezgisel Öğeler:** Ezgiler bezekli ve ezgiyi oluşturan motif, cümlecik ve cümleler usûl vuruşlarına sıkı sıkıya bağımlıdır. Bunun yanında, ikili aralıklar

yoğun olarak kullanılmıştır. Yine, yoğun olarak kullanılan kalıp motiflerin yanında, ezgisel akışın tümüyle makam seyrine bağımlı olması, türü belirleyen ezgisel öğelerin en önemlisidir. Tek seslidir.

4. **Ritmiksel Öğeler:** 124 zamanlı ölçülere kadar kullanılmış ölçüler içinde; kuvvetli, zayıf, yarı kuvvetli vuruşların değişik şekillerde artarda sıralanmasıyla oluşturulan usûller, Gsm' nin en önemli bir diğer ögesidir. Biraz önce de belirttiğimiz gibi, ezgiyi oluşturan motif, cümlecik, cümle hatta bazen bölümler, mutlak surette bu usûl vuruşlarına uygun olarak oluşturulur.
5. **Biçimsel Öğeler:** Hemen tüm biçimlerin kullanılmasına karşın, biçim, dolayısıyla bölüm anlayışından çok, bölme anlayışı esas alınmıştır. Örneğin; Hane-teslim, terennüm, zemin-nakarat, meyan-nakarat bölmeleri gibi.
6. **Sözel Öğeler:** Daha çok dīvan edebiyatındaki türler yanında, halk edebiyatındaki türler de, az da olsa kullanılmıştır. Sözlerin konusu; kadın, aşk, şarap üçgeninin dışına ender olarak çıkar.
7. **İcrasal Öğeler:** Seslendirme sırasında sürekli olarak yapılan glissando, tril/ ve çarpma, bu türü belirleyen seslendirme öğeleridir. Bunun yanında, notaya bağımlı olmama, bir başka deyişle, notayı bir taslak olarak kabul etme ve bunun sonucu, seslendirme sırasında kişisel beğeniye göre yapılan glissando, tril ve çarpmalar dışında, uzun süreli seslerde, yine kişisel beğeniye bağlı olarak yapılan, süreyi daha küçük sürelerle bölme sonucu oluşan tavır, Gsm' nin icrasal öğelerinin bir diğer bölümünü oluşturur.

Geleneksel Sanat Müziği'nin bir diğer genel özelliği ise, kuralcı oluşudur. Örneğin; yapılacak geçkinin nasıl yapılması gerektiği, bunun yanında biraz önce belirttiğimiz tüm öğelerin; en önemlisi de makamların ve usûllerin nasıl kullanılması gerektiği tümüyle kurallara bağlıdır. Bir başka genel özellik ise, bestecinin güzel eser besteleme kaygısıdır (Akdoğan, 1996: 269-270).

Geleneksel Türk sanat müziğini kendi içerisinde “Saz Eseri” ve “Sözlü Eserler” başlıkları altında iki tür olarak nitelendiren Akdoğan' ya göre “form ’un karşılığı Türk müziğinde genel bir anlatımla “tür” olarak kullanılmaktadır. Türü tanımlarken ise müzikte çalgı, ton, şan, makam, mod, usul veya genel müzik eğitimi sağlamak için yazılmış veya bestelenmiş eserler olduğu tespitini yapmaktadır” (Akdoğan, 2003: 1- 4).

SAZ ESERİ	SÖZLÜ ESER FORMLARI (DİNİ)	SÖZLÜ ESER FORMLARI (DİN DIŞI)
• Taksim • Peşrev • Medhal • Saz Semâisi • Longa • Sirto • Oyun Havası • Aranağme (Koda)	• Temcid Münacatı • Mi'raciyye • Na'ti Peygamberi • Ezan • Kâmet • Salât-u Selam • Salâtu Ümmiyye • Tekbir • Durak • İlâhi • Tesbih İlâhi • Nefes • Savt • Şuğul • Mevlîd-i Şerîf • Mersiye • Ayîn-i Şerîf • Kaside	• Kâr • Kâr-ı Nâtık • Kârçe • Beste • Ağır Semâi • Yürük Semâi • Gazel • Divan • Müstezâd • Şarkı • Fantezi • Türkü • Köçekçe • Tavşancalar

1.2. Eğitim

“Eğitim, insanın var oluşu ile başlayan, insanların çevreleriyle ve birbirleriyle etkileşimini kapsayan, çok yönlü ve geniş bir kavramdır. Eğitim, farklı amaçlar doğrultusunda ele alındığında birbirinden değişik ve çok yönlü tanımlarla ortaya çıkmaktadır. Bunlardan bazıları şunlardır:

- ✓ Eğitim bireyin yaşadığı toplumda yeteneğini, tutumlarını ve olumlu değerdeki diğer davranış biçimlerini geliştirdiği süreçler toplamıdır.

- ✓ Bireyin toplumsal yeteneğinin ve en elverişli düzeyde kişisel gelişmesinin elde edilmesi için seçilmiş ve denetimli bir çevreyi içine alan toplumsal bir süreçtir.
- ✓ Bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve amaçlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir (Tezcan,1997: 3).
- ✓ İnsanları belirli amaçlara göre yetiştirme sürecidir.
- ✓ Önceden belirlenmiş esaslara göre insanların davranışlarında belli gelişmeler sağlamaya yarayan planlı etkiler dizisidir.
- ✓ Bireyin sosyal ve fiziksel çevresinde gerçekleşen olay ve olgulara anlamlı, sistematik ve eleştirel yaklaşmasını sağlayan bir süreçtir. Kişinin özgürleşmesine ve tüm yeteneklerini iyileştirip geliştirmesine yardım eden bir etkinliktir (Erdem,2005: 2-3).

Eğitim, insanlık tarihi ilerledikçe anlam bakımından zenginleşerek insan hayatındaki önemi artmış, böyle olunca da Dünya’ca ünlü filozofların, yazarların, bilim adamlarının ve sanatçıların kafa yorarak üzerinde çalıştıkları ve fikir ürettikleri bir alan haline gelmiştir.

Eğitim kavramı farklı kişiler tarafından ve farklı görüşlere göre, değişik tanımlamalar ile ifade edilebilir. Aristo’ya göre eğitim, bireyin ahlaki davranışlar kazanması için bir araçtır. Çiçero eğitim sürecini insan zihninin disipline edildiği bir süreç olarak görmüştür. Descartes eğitimi, akli doğru kullanmayı öğrenmek olarak tanımlamıştır. Rousseau’ya göre eğitim, doğum sırasında insanda olmayan, insana sonraları kazandırılan özelliklerdir. Kant ise eğitimin, insanı insan yapan kavram olduğunu öne sürmüştür (Şişman, Taşdemir 2008: 6).

“Eğitimin kendi içinde farklı özellikleriyle birbirinden ayrılan çeşitleri bulunmaktadır. Bunlar kısaca şöyle tanımlanabilir:

1. Örgün eğitim: Okulda yapılan planlı ve programlı eğitim türüdür.
2. Yaygın Eğitim: Planlı ve programlı, ancak her yaş grubuna ve örgün eğitimin olanaklarından yararlanamamış olanlara hitap eden eğitim türüdür.
3. Doğal Eğitim: Örgün eğitimin tersi olan, plan, program ve biçim dışı, yaşam içinde rastlantısal ve doğal yollarla gerçekleşir. Aile ve çevreden edinilen eğitim bu gruba dâhildir
4. Öğretim: Tek taraflı olarak bilgi aktarılması sonucu oluşan eğitim türüdür.

5. Hizmet İçi Eğitim: Kurumlarda görevli olan kişilere kısa süreli olarak ilgili bir alana yönelik verilen eğitimidir. Hizmetteki verimlilik ve bilginin artmasını amaçlar.
6. İş Basında Eğitim: Kurumlarda çalışanlara, günlük çalışma saati içinde ve görev yerinde verilen eğitimidir türüdür. Bireysel ya da grup halinde verilebilir“ (Tezcan,1997:4).

1.2.1. Müzik Eğitimi

Kısa ve özlü anlatımıyla müzik eğitimi “bireye, kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma ya da bireyin (müziksel) davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel değişiklikler oluşturma sürecidir. (Uçan, 1994)

Müzik eğitiminin önemini vurgulamak isteyen ünlü Macar müzik eğitimcisi Kodaly bir sözünde “Eskiden çocuğun müzik eğitimi, doğumundan dokuz ay önce başlamalı, diye düşünürdüm. Şimdi aynı düşüncede değilim. Çocukların müzik eğitimi annenin doğumundan dokuz ay önce başlamalı” (Öz, 2001: 103) diyerek daha iyi ve daha mutlu bir insan olmak için herkesin müzik eğitiminden geçmesi gerektiğini vurgulamıştır.

Müzik eğitimi genel yapısı ve kullandığı yöntemler açısından diğer eğitim bilimleri alanları ile yakından ilişkilidir. Örneğin; özel yetenek sınavları, performans değerlendirme ölçekleri, sadece müzik eğitimi alanı kapsamında olmayıp, “Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme” alanının da konusudur. Ya da müziksel motivasyon, müziksel performans kaygısı vb. konular “Eğitim Psikolojisi” alanı ile yakından ilgilidir. Bu açıdan müzik eğitimi, gerek genel yapı gerekse izlenilen yöntemler, kullanılan istatistikler vb. konular açısından eğitim bilimlerinin diğer alanları ile iç içedir.

Uçan’ a (1997, s.30) ve Tarman’a (1997) göre de müzik eğitimi üç ana amaca yönelik olarak düzenlenir. Bunlar:

- ✓ Genel müzik eğitimi
- ✓ Özenen (amatör) müzik eğitimi
- ✓ Mesleki (profesyonel) müzik eğitimi.

Genel müzik eēitimi: Herkese yönelik olup saēlıklı, mutlu, baēarılı, insanca yaēam ve geliēim için gerekli müzikal becerileri kazandırmak amacıyla müziksel davranıē oluēturma ve ortak bir müzik kültürü kazandırmayı amaçlayan eēitimidir (Uçan, 1999, :9).

Genel müzik eēitiminin temelde bireyin kendi özünden gelen müzikal anlayıē çerçevesinde Őekillendiēini söylemek mümkün olabilir. Müzik eēitiminin temelinin atıldıēı bu anlayıēın ilköēretim safhasında ocuēa kazandırılmak istenen müzikal davranıēın, deēiēimin ve geliēimin temeli olduēu varsayılabılır.

Özengen (Amatör) Müzik Eēitimi: Genel müzik eēitiminin ardından isteēe baēlı olarak bireyin istekli oluēu ve yatkınlıēı dâhilinde mziēin herhangi bir dalında kendini geliētirmek, belli bir doyum saēlamak ve bunu gönüllü olarak sürdürmek amacıyla bireyde gerekli davranıē deēiēikliklerini saēlamayı amaçlayan müzik eēitim eēididir (Uçan, 1999:9). Genel müzik eēitimi veren kurumlara bakılacak olursa, Halk eēitim merkezlerinin amıē olduēu kurslar, musiki cemiyetleri, müzik dersleri veren kurs merkezleri örnek gösterilebilir. Bu merkezlerde birey kendi zevkleri doērultusunda müzikal geliēimi açısından aldıēı müzik eēitimi sayesinde geliēim sürecine devam edebilir.

Mesleki (Profesyonel) Müzik Eēitimi: Mziēin bütününü, ya da bir dalını meslek alanı olarak seçmeye yönelik verilen eēitimidir. Mesleksel müzik kültürü kazandırılması amaçlanır (Uçan, 1999:9). Üniversitelerin Müzik Eēitimi Anabilim Dalları, konservatuvarlar, Güzel Sanatlar Fakültesi müzik bölümleri mesleki müzik eēitimine örnek verilebilir. Bu noktadan sonra birey müzik eēitimini bir iē olarak sürdürecektir ve geliēimini bu yönde devam ettirecektir. İlkēretim aēında verilen müzik eēitimi genel müzik eēitimi kapsamına girmektedir. Ortak bir müzik kültürü ve müzikal zevk oluēturabilmek, çocukta müzikal bilgi ve beceriyi arttırmak hedef alınarak verilen genel müzik eēitimi günümüzde ērencinin daha aktif olduēu ērenme etkinlikleri ile gerekleētirilir.

Dünyanın farklı bölgelerinde ve farklı dönemlerde, eēitim sisteminin sınıflandırılması deēiēiklik gösterebilmektedir. Buna karsın genel olarak ortaya çıkan eēitim kurumları oēu yerde birbirine benzerlik göstermektedir. Tüm dünyada olduēu gibi Türkiye’de de eēitim ortamları farklı kategorilere ayrılmıētır. Bunlar oēunlukla; okulöncesi eēitim, ilköēretim, ortaēretim, yksekēretim ve yaygın eēitimidir.

1.2.2. Çalgı Eğitimi

“Mesleki müzik eğitiminin, ses, müzik kuramları eğitimi alanlarında gerçekleştirildiği bu kurumlarda, en temel eğitim süreçlerinden bir diğeri de çalgı eğitimidir. Çalgı eğitiminin, kişinin mesleğiyle ilgili gerekli bilgi, beceri, tutum ve davranış kazanmasında önemli bir rol oynadığı söylenebilir” (Yokuş,2005:5).

Uçan’ a (1997) göre, “genel müzik eğitiminin bir boyutu olarak çalgı eğitimi, öğrencilerin mevcut durumdaki ve gelecekteki müziksel yaşantılarını biçimlendirmek üzere müziksel davranış kazandırma ve müziksel davranış değişikliği oluşturmada etkili ve vazgeçilmez bir süreçtir. Bu süreç boyunca öğrenciler, yerel, ulusal ve evrensel müzikleri dinlemeye daha istekli hale gelebilir ve müziksel bilgilerini, becerilerini, müziksel zevklerini, yeteneklerini ve beğenilerini geliştirebilirler” (Uçan, 1997: 9).

Çalgı eğitim sürecinin teknik amaçları, o çalgının çalım tekniklerini doğru, akıcı ve etkili şekilde yapabilme amaçlarını kapsamaktadır. Çalgı eğitim sürecinin müzikal amaçları, o çalgıdan doğru temiz ve müzikal özelliklere sahip sesler elde ederek, çalgı için yazılmış müzik eserlerini; eserin türü, formu, temposu ve nüansları çerçevesinde etkili şekilde yorumlama amaçlarını kapsamaktadır.

Tüm yönleriyle başarıyı hedefleyen çalgı eğitiminde şüphesiz ki eğitmen rolü çok önemlidir. Eğitim alınan yer dışında da çalgı aleti ile aradaki bağın kopmaması ve derste öğrenilenlerin ders dışı aktivitelerde de kullanımının eğitmen tarafından denetimini vurgulayan Ercan (1999) bu durumu şöyle ifade etmektedir:

İyi bir çalgı eğitimi, öğrenciye yeni bir parçayı nasıl çözümleyeceği ve nasıl çalınması gerektiği konularında yol gösterirken, aynı zamanda bağımsız öğrenim almalarına yardımcı olur. Böylece yıllar boyunca öğrenci çalgısından uzaklaşmayacak ve Öğretmenlerle yaptığı haftalık dersleri sona erdirdikten sonra bile, müzik yapmaktan zevk alabilecektir. Öğrencinin dersi içi ve ders dışı yapmış olduğu tüm çalışmaların ve kazanmış olduğu çeşitli çalgı çalma davranışlarının öğretmen tarafından sürekli değerlendirilmesi çalgı eğitiminde son derece önem taşımaktadır (Yıkılmazoğlu, 2006: 9).

Eğitmenin alanındaki ve sazındaki yeterliliğinin yanı sıra eğitimi alan sanatçı aday öğrencinin de hem yetişmiş olduğu çevreden kaynaklı refleksleri hem de fiziksel ve psikolojik reflekslerinin aldığı sanat eğitime uygunluk göstermesi önem arz etmektedir. Özellikle kişinin sahip olduğu soyut ve somut yeterlilik durumları ve kişisel tercihleri onun eğitim aldığı alandaki durumunu da belirlemektedir. Bu durumu Fenmen şu şekilde ifade etmektedir;

Fenmen' e Göre (1997) bir müzik aletini başarı ile alabilmek ve o alet üzerinde duygularımızı ifade edebilmek için, iki yeteneğimizin gelişmesi gerekir: Ruhsal yetenek, bedensel yetenek. Ruhsal yeteneğimiz, beğeni, duygu, düşünce, hayal gücü, yani ifadede büyük rol oynayan ‘‘stil kaynağı’’, içimizde gizli bulunan yaratıcılık özelliğidir. Zekâmız, kültürümüz ne kadar gelişirse, ruhsal yeteneğimiz de o derece genişlemiş ve incelmiş olur. Bedensel yeteneğimiz ise, aletin alınişı sırasında tüm vücudun rahatlıkla görevini yapabilmesi, vücudun sağlıklı olması gibi ‘‘maddi’’ olmakla beraber, müzik aletlerini almada büyük önemi bulunan özelliklerin toplamıdır. (Fenmen, 1997: 25)

Bir müzik türünü şekillendiren en önemli unsurlardan biri de, o müzik türü içinde sınıflandırılan çalgı aletleridir.

1.2.3. Türk Müziği Çalgıları

TÜRK MÜZİĞİNDE TELLİ ÇALGILAR

- **TELLİ ÇALGILAR**

- *Bağlama (ailesi) - Tar - Ud - Lavta - Kanun - Tambur*

- **YAYLI ÇALGILAR**

- *Kabak Kemane - Klâsik Kemençe - Keman - Viyola - Viyolonsel - Yaylı Tambur*

TÜRK MÜZİĞİNDE ÜFLEMELİ ÇALGILAR

- **DİREKT ÜFLEMELİ**

- *Kaval - Mey - Klarnet - Ney - Mey - Zurna - Sipsi - Çifte*

- **HAVA DEPOLU**

- *Tulum*

TÜRK MÜZİĞİNDE RİTİM ÇALGILARI

- **VURMALI ÇALGILAR**

- *Davul - Kudüm - Def - Darbuka - Kaşık - zil*

1.3. Problem Durumu

Türkiye’de ki lisans düzeyi eğitim veren Türk müziği devlet konservatuvarlarında, bireysel (mesleki) çalgı eğitimi verildiği bilinmekte ve meslek çalgısı tercihi sonrasında çeşitli problemler yaşanabileceği gözlemlenmektedir. Meslek çalgısı seçimini etkileyebilecek faktörler, bu araştırmanın temel problem durumu oluşturmaktadır.

1.4. Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problem cümlesi; “lisans düzeyi eğitim veren Türk müziği devlet konservatuvarlarında meslek çalgısı tercih sebebini etkileyen faktörler nelerdir?” olarak belirlenmiştir.

1.5. Alt Problemler

Lisans düzeyi Türk müziği eğitimi veren Devlet Konservatuvarlarında:

1. Tercih ettiğiniz çalgıyı lisans öncesinde tanıma ve icra etme durumunuz nedir?
2. Tercih ettiğiniz çalgının lisans öncesinde tanınmış veya icra edilmiş olmasının eğitimi olumlu yönde etkileyeceğini düşünüyor musunuz?
3. Dinlediğiniz müzik türleri ile doğru orantılı enstrüman seçmenin gelişimi olumlu etkileyeceğinizi düşünüyor musunuz?
4. Meslek çalgısı tercihi yapılırken seçtiğiniz enstrüman hakkında genel bir tanıtım yapıldığını düşünüyor musunuz?
5. Tercih ettiğiniz çalgının evrensel bir çalgı olduğunu düşünüyor musunuz?
6. Tercih ettiğiniz çalgının yaşadığınız yörenin müziğinde yaygın olarak kullanılıyor olduğunu düşünüyor musunuz?
7. Tercih ettiğiniz çalgı aile bireylerinden biri tarafından icra ediliyor mu?
8. Fiziksel özellikleriniz nedeniyle tercih ettiğiniz çalgının icrasında problem yaşadığınızı düşünüyor musunuz?
9. Tercih ettiğiniz çalgının fiziksel özellikleri nedeniyle icrada zorluklar yaşadığınızı düşünüyor musunuz?

10. Tercih ettiğiniz çalgının yaylı/mızraplı/nefesli çalgılar ailesine mensup olmasından ya da perdeli/perdesiz olmasından kaynaklı problem yaşadığınızı düşünüyor musunuz?
11. Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye'deki kullanım sahasının ve iş olanaklarının geniş olduğunu düşünüyor musunuz?
12. Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye'de ki müzik türlerinin birçoğuna eşlik edebileceğini düşünüyor musunuz?
13. Tercih ettiğiniz çalgının eğitimini verecek yeterli sayıda eğitici olduğunu düşünüyor musunuz?
14. Tercih ettiğiniz çalgının eğitiminde İnternette faydalanılabileceğiniz eğitim materyallerinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?
15. Tercih ettiğiniz çalgının Türk müziği metotlarının yeterli sayıda olduğunu düşünüyor musunuz?
16. Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye'deki eğitiminin yaygınlık ve nitelik bakımından yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?
17. Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye'deki makamsal müziğe adaptasyon konusunda problem yaşadığını düşünüyor musunuz? (akort sistemi, anahtar, vb.)
18. Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye şartlarında temin edilmesinin zor olduğunu düşünüyor musunuz?
19. Tercih ettiğiniz çalgının bakım ve onarım imkânları bakımından sıkıntı yaşadığınızı düşünüyor musunuz?
20. Tercih ettiğiniz çalgının diğer müzik aletlerine göre daha ucuz olduğunu düşünüyor musunuz?
21. Tercih ettiğiniz çalgının transpoze (göçürme) konusunda icrasının kolay olduğunu düşünüyor musunuz?

1.6. Araştırmanın Amacı

Araştırmada Türkiye’de lisans düzeyi eğitim veren Türk müziği Devlet Konservatuvarlarında, meslek çalgısı tercihi etkileyen faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır.

1.7. Araştırmanın Önemi

Araştırmanın, lisans düzeyi eğitim veren Türk müziği devlet konservatuvarlarında meslek çalgısı tercih sebebini etkileyen faktörleri tespit etmeyi hedeflemesi bakımından önemli olduğu düşünülmektedir.

1.8. Sayıtlar

Bu araştırmada:

- Kullanılan yöntemlerin araştırma için uygun olduğu,
- Ulaşılan yazılı ve sözlü kaynakların güvenilir olduğu ve gerçeği yansıttığı,
- Belirlenen evren ve örneklem gurubunun bu araştırma için uygun ve yeterli olduğu sayıtlarından hareket edilmiştir.

1.9. Literatür Tarama

“Türkiye’de Lisans Düzeyi Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Tar Çalgısının Tercih Durumuna Yönelik Tespitler” ALTUN, Yusuf (2018), Malatya, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Bu çalışma, lisans düzeyinde meslekî müzik eğitimi veren konservatuvarlarda, tar çalgısının öğrenciler tarafından tercih durumunu belirlemeyi amaçlamaktadır. Türkiye’de tar eğitimi verilen kurumlarda, tar çalgısını tercih eden ve etmeyen öğrencilere ulaşılarak görüşmeler yapılmış ve konu ile ilgili çalgıyı tercih eden ve etmeyen öğrencilere iki ayrı anket uygulanmıştır. Anket ve görüşme yoluyla elde edilen bulgular değerlendirildiğinde, tar çalgısının diğer halk çalgılarına oranla daha az tercih edildiğini sonucuna ulaşılmıştır. Bu durumun başlıca nedenlerinin çalgının daha önce tanınmaması ve özellikle tanıtılmaması, Türkiye’de kullanım sahasının sınırlı olması ve sınırlandırılması, çalgıyı icra edenlerin iş istihdamı konusunda problem yaşamaları, ülkemizde tar eğitiminin yaygın olmaması ve yine yeterli sayıda tar eğitimcisinin

olmaması, çalgıyı Türkiye’de temin etmenin, bakım ve onarım imkânlarının güç olduğu şeklinde tespitlerde bulunulmuştur.

“Bireysel Çalgı Dersine İlişkin Öğrenci Tutumlarının Ve Başarılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi” GERGİN, Zeynep (2010), Burdur, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

Bu araştırmada, bireysel çalgı I dersine ilişkin öğrenci tutumlarının ve başarılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Cinsiyet ve mezun olunan lise türüne yönelik tutumların akademik başarıyı etkilemediği, okumakta olunan üniversite açısından anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Araştırma sonucunda öğrencilerin bireysel çalgılarına olan tutumları ile bu dersteki akademik başarıları arasındaki ilişkiye bakıldığında pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur.

“Çalgı Çalma Eğitimini Etkileyen Sosyo-Kültürel Etkenler (Malatya-Sivas Karşılaştırması)” UÇAR, Emrah (2011), Sivas, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

Bu çalışmada enstrüman çalma eğitimini etkileyen sosyo-kültürel etkenlerin saptanabilmesi için gerekli sosyo-kültürel anlamda araştırmalar yapılmış ve anketler hazırlanmıştır. Bu anketler iki farklı ilde lise ve üniversite düzeyinde çalgı eğitimi alan öğrencilere sunulmuştur. Sivas ilinde öğrenciler daha çok GTHM yönünde çalışmalar yapıp çalgı seçimlerini de bu yönde yaptığı, Malatya ilinde ise GTSM alanında çalgı seçiminin fazla olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Öğrencilerin çalgı seçimlerinde ve eğitimlerinde; ailelerinde herhangi bir çalgı çalabilen kişiler ve bu kişilerin yaptıkları müzik türü, öğrencilerin eğitim durumları, ailelerinin maddi olanakları, yaşadıkları yöredeki müziksel etkinliklerin sıklığı ve toplumun müzik kültürü büyük rol oynamıştır. Buna göre; Sivas ve Malatya illerinden elde edilen veriler doğrultusunda öğrencilerin çalgı çalma eğitimleri, sosyo-kültürel unsurlara bağlı olarak değişim göstermiştir.

“Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sürecinde Çalgı Eğitiminin Sorunları (Gazi Üniversitesi Örneği)” ÖZAY, Serkan (2013), Ankara, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, Doktora Tezi.

Bu araştırmada Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda uygulanan çalgı eğitiminin, fiziki durum, program, öğretim elemanı ve öğrenci boyutlarındaki sorunlarına ilişkin öğretim elemanı ve öğrenci görüşlerini belirlemek ve bu görüşler doğrultusunda çözüm önerileri getirmek amaçlanmıştır. Verileri elde etme sürecinde öğretim elemanlarıyla ikili görüşme yapılmış, öğrencilere ise anket uygulanmıştır. Yapılan bu araştırmanın sonucunda “Fiziki Durum” yönünden en önemli sorunun mesai saatleri dışında ve hafta sonu tatillerinde okulda çalışma olanaklarındaki yetersizlik, çalışma odalarındaki ses yalıtımı ve ısı ayarlamasının yetersiz seviyede oluşu, derslerde eşlikli çalışmalar yapma olanaksızlığı ve çalgı bakım onarım yönünden problemler yaşandığı sonuçlarına ulaşılmıştır. “Program” yönünden en önemli sorunların ise haftalık ders haftalık ders saatlerinin yetersiz oluşu, dersin kodunun ve adının çalgı türleri ve öğrenci seviyesi yönünden ayırt edici olmaması, dersin kredisinin gerektirdiği çalışma için yetersiz oluşu ve sınavların uygulanış şekli ve içeriklerinin çalgı çalmayı ölçme hususunda yetersiz oluşu şeklindedir. “Öğrenci” yönünden en önemli sorunlar planlı ve programlı çalışma yapılmaması, dersin gerektirdiği çalışmaların yapılmaması ve tatillerde çalışmaların aksatılmasıdır. “Öğretim Elemanı” yönünden en önemli sorunlar öğrencilerin çalışmalarının ders saati dışında denetlenememesi, derse zamanında başlayamama ve dersi zamanında bitirememe ve ders zamanının verimli kullanılamaması şeklinde sonuçlara ulaşılmıştır.

“Geleneksel Türk Çalgı Müziği Üst Düzey İcracılarının Performans Gelişim Süreci İle Devlet Konservatuvarları Çalgı Eğitiminde Kullanılan Öğretim Yöntemleri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Araştırma” GÖKSU, Arda (2014), Kayseri, Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Müzik Bilimleri Anabilim Dalı, Doktora Tezi.

Bu araştırmanın amacı, Türk çalgı müziği üst düzey icracılarının performans gelişim süreçlerini ayrıntılı bir şekilde incelemek, onların bu süreç içerisinde kullandıkları çalışma yöntemlerinin, anlayış, uygulama ve durumların bugün devlet konservatuvarları çalgı eğitiminde ne derece kullanıldığını belirlemektir. Çalışmada elde edilen bilgilerden yola çıkılarak, devlet konservatuvarlarında verilen Türk çalgı müziği eğitiminin daha etkin bir işlerliğe kavuşturulmasına katkıda bulunmak da araştırmanın amaçları arasındadır. Çalışma sonucunda, üst düzey icracıların performans

gelişim süreçlerinde kullandıkları yöntem, anlayış, uygulamalar ve içerisinde bulundukları genel durum ile devlet konservatuvarlarında verilen çalgı eğitiminde kullanılan yöntem, anlayış, uygulama ve durumlar karşılaştırılmış, tespit edilen benzerlik ve farklılıklar yorumlanmıştır.

“2007 YÖK Müzik Öğretmenliği Lisans Programı Bireysel Çalgı (Keman) Dersi İçeriklerinin Öğretim Elemanlarının Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi” KALENDER, Caner (2015), Bursa, Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

Bu araştırma, 2007 YÖK Müzik Öğretmenliği Lisans Programının Bireysel Çalgı (Keman) Dersi İçeriklerinin değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın problem cümlesi, “2007 YÖK Müzik Öğretmenliği Lisans Programının Bireysel Çalgı (Keman) Dersi içerikleri hakkında öğretim elemanlarının görüşleri nelerdir?” şeklinde belirlenmiş ve bu problem cümlesine bağlı olarak beş alt probleme yanıt aranmıştır. Araştırmanın evrenini üniversitelerin eğitim fakültelerine bağlı güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalları oluşturmaktadır. Araştırmada, programın ifade edilme yönünden yüzeysel kaldığı, bir müzik öğretim programını oluşturan öğelerin tamamının mevcut programda yer almadığı ortaya çıkmıştır. Elde edilen bulgulardan yola çıkılarak sonuçlar tartışılmış ve programa yönelik bir dizi öneride bulunulmuştur.

“Performans Deneyiminin Çalgı Eğitimindeki İşlevi” DURUER, Gözde Aycan (2017), İzmir, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Programı, Yüksek Lisans Tezi.

Bu çalışmada çalgı eğitiminde performans deneyimine ilişkin performans öncesi, performans anı ve performans sonrası olmak üzere tüm süreçler kapsanmış olup performans deneyiminin çalgı eğitimindeki işlevleri süreç odaklı olarak incelenmiştir. Araştırma sonucunda, performans deneyiminin öğrencilerde oluşturduğu farkındalık sayesinde çalgı eğitimi sürecini daha etkin kılan bir uygulama olduğu ortaya konmuştur.

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde yapılan araştırmanın modeli, evreni ve örnekleme, sınırlılıkları, verilerin toplanması ve verilerin analizine yönelik tercih edilen yöntem yaklaşımları belirtilmektedir.

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma sürecinde betimsel analiz yöntemi ile birlikte tarama modeli kullanılmıştır. Sayısal verilerden elde edilen bulguların tanımlanması ve yorumlanmasında ise verilerin araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre düzenlendiği betimsel analiz yöntemi tercih edilmiştir (Yıldırım; Şimşek, 2006; 224).

2.2. Evren Ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Türkiye’de lisans düzeyi Türk müziği eğitimi veren kurumlar, örneklemini ise, Gaziantep Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı, Fırat Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Temel Bilimler, Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Atatürk Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuvarı ve Ardahan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi oluşturmaktadır.

2.3. Sınırlılıklar

Araştırma, Türkiye’de ki lisans düzeyi Türk müziği eğitimi veren Devlet Konservatuvarları ve Güzel sanatlar fakülteleri ile sınırlandırılmıştır.

2.4. Verilerin Toplanması

Araştırmadaki veriler ilgili literatürün taranması ve anket tekniği ile elde edilmiştir. Anket için hazırlanan sorularının geçerliliği için danışman denetimi ve uzman görüşleri alınarak hazırlanmıştır.

2.5. Verilerin Analizi

Araştırma sürecinde elde edilen veriler, “SPSS 22” istatistik inceleme programı ile frekans (f) ve yüzde (%) yöntemiyle çözümlenmiştir. Daha sonra ise anlaşılabilirliğin kolaylaştırılması bakımından çeşitli tablo ve grafiklere dönüştürülmüştür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesi sonucu ulaşılan bulgular ve yorumlar yer almaktadır.

3.1. Demografik Bulgu ve Yorumlar

Tablo 3.1. Cinsiyet değişkenine göre frekans dağılımı

Cinsiyet	f	%
Erkek	206	52,3
Kadın	188	47,7
Total	394	100,0

Araştırmaya katılan örneklemelerin cinsiyet durumlarına yönelik verilerin yer aldığı Tablo 1 incelenecek olursa; yapmış olduğumuz bu çalışmada 206 erkek öğrenci, 188 kadın öğrenci, toplamda 394 öğrenci yer almıştır. Meslek çalgısı tercih durumlarını incelediğimiz bu çalışmada, kadın ve erkek örneklemelerin sayılarının bir birine yakın olmasının, çalışma sonunda elde edilecek verilerin cinsiyete göre eşit miktarda dağılım sağlaması konusunda olumlu etkiler doğurabileceği söylenebilir.

Tablo3.2. Yaş değişkenine göre frekans dağılımı

Yaş	f	%
18-20	89	22,6
21-23	170	43,1
24-26	72	18,3
27-29	33	8,4
30 ve üzeri	30	7,6
Total	394	100,0

Araştırmaya katılan örneklemelerin yaş değişkenine yönelik verilerin yer aldığı Tablo 2 incelendiğinde; araştırmaya katılımın 170 öğrenci ile en fazla 21-23 yaşlar arasında, en az katılımın ise 30 öğrenci ile 30 ve üzeri yaşlarda olduğu görülmektedir. 18-20 yaşlar arasında 89 öğrenci çalışmaya katılırken, 24-26 yaşlar arasında 72 öğrenci, 27-29 yaşlar arasından da 33 öğrenci çalışmaya katılmıştır. Tabloda ki mevcut durum araştırmada sınırlandırdığımız lisans düzeyi eğitim veren Türk Müziği Devlet Konservatuvarları’ nın mevcut yaş dağılımının ağırlıklı olarak 21-23 yaşlar arasında olduğunu göstermektedir.

Tablo 3.3. Sınıf değişkenine göre frekans dağılımı

Sınıf	f	%
1	92	23,4
2	135	34,3
3	94	23,9
4	73	18,5
Total	394	100,0

Araştırmaya katılan örneklemelerin sınıf değişkenine yönelik verilerin yer aldığı Tablo 3 incelendiğinde; araştırmaya lisans düzeyindeki tüm sınıflardan katılım sağlanmıştır. Araştırmaya katılımın daha çok 135 kişi ile ikinci sınıftaki örneklemelerden oluştuğu, en az katılımın ise 73 kişi ile dördüncü sınıftaki örneklemelerden oluştuğu görülmektedir. Bunun yanı sıra birinci sınıflardan 92 ve üçüncü sınıflardan 94 örneklem bulunmaktadır.

Tablo 3.4. Üniversite değişkenine göre frekans dağılımı

Üniversite	f	%
Fırat Üniversitesi	87	22,1
Ardahan Üniversitesi	51	12,9
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	47	11,9
Sakarya Üniversitesi	64	16,2
Atatürk Üniversitesi	42	10,7
Gaziantep Üniversitesi	103	26,1
Total	394	100,0

Tablo 4 incelendiğinde araştırmanın sınırlılıkları içerisinde ki üniversiteler ve bu üniversitelerin araştırmaya katılan örneklemeleri görülmektedir. Toplamda 6 (altı) üniversitede yapılan bu araştırmaya katılımın en fazla 103 örneklem ile Gaziantep Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarından, en az katılımın ise 42 örneklem ile Erzurum Atatürk Üniversitesi Devlet Konservatuvarından olduğu görülmektedir. Fırat Üniversitesi Türk Müziği Konservatuvarından 87 öğrenci, Ardahan üniversitesinden 51 öğrenci, Van Yüzüncü yıl üniversitesinden 47 öğrenci ve Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarından 64 öğrenci araştırmaya katılım sağlamıştır.

Tablo 3.5. Ana sanat dalı değişkenine göre frekans dağılımı

Ana Sanat Dalı	f	%
THM	191	48,5
TSM	203	51,5
Total	394	100,0

Tablo 5 teki sonuçlara bakıldığı zaman Türk Halk Müziği ana sanat dalından 191 öğrenci ve Türk Sanat Müziği ana sanat dalından 203 öğrencinin katılım sağladığı görülmektedir.

Tablo 3.6. Meslek algısı değişkenine göre frekans dağılımı

Meslek algısı	f	%
Keman	67	17,0
Ud	34	8,6
Kanun	22	5,6
Klarnet	16	4,1
Çello	13	3,3
Ney	13	3,3
Kaval	25	6,3
Bağlama	125	31,7
Klasik Kemençe	14	3,6
Kabak Kemane	29	7,4
Tar	12	3,0
Mey	12	3,0
Tambur	12	3,0
Total	394	100,0

Tablo 6 incelendiğinde araştırmaya katılan örneklemlerin meslek çalgısı branşları görülmektedir. Araştırmaya 125 kişi ile en fazla Bağlama ğrencilerinin katıldığı görülürken, en az katılımının ise 12şer kişi ile Mey, Tambur ve Tar öğrencilerinden olduğu görülmektedir. Bu branşların yanı sıra araştırmaya Keman ğrencilerinden 67, Ud ğrencilerinden 34, Kanun ğrencilerinden 22, Klarnet ğrencilerinden 16, Viyolonsel (ello) ğrencilerinden 13, Ney ğrencilerinden 13, Kaval ğrencilerinden 25, Klâsik Kemençe öğrencilerinden 14 ve Kabak Kemane öğrencilerinden 29 örneklem çalışmaya katılmıştır. Toplamda 13 farklı branştan katılım sağlanan bu çalışma lisans düzeyi Türk Müziği eğitimi veren Devlet Konservatuvarlarındaki eğitim verilen mevcut enstrümanlar hakkında bilgi vermektedir. 13 farklı çalgı aleti bulgularına ulaşılması, literatür tarandığında Türk Müziğine ait olan ve tarihte icrası ve icracısı bulunan birçok

enstrümanın lisans düzeyinde eğitiminin verilmediğinin varsa bile yok denecek kadar az olduğunun göstergesi olabilir. Keman ailesinin üyelerinden viyola ve kontrbas, Türk Halk Müziği geleneksel çalgılarından zurna - kaba zurna ve Karadeniz kemençesi, Türk Sanat Müziği enstrümanlarından lavta ve yaylı tambur eğitime araştırmayı yapmış olduğumuz üniversitelerde rastlanmamıştır. Bunların yanı sıra ritim sazların eğitiminin hiç olmadığı söylenebilir.

Tablo 3.7. Cinsiyet ve meslek çalgısı değişkenine göre frekans dağılımı

Meslek Çalgısı	Erkek		Kadın	
	f	%	f	%
Keman	21	10,2	46	24,5
Ud	19	9,2	15	8,0
Kanun	14	6,8	8	4,3
Klarnet	11	5,3	5	2,7
Viyolonsel (Çello)	5	2,4	8	4,3
Ney	2	1,0	11	5,9
Kaval	21	10,2	4	2,1
Bağlama	78	37,9	47	25,0
Klâsik Kemençe	4	1,9	10	5,3
Kabak Kemane	13	6,3	16	8,5
Tar	10	4,9	2	1,1
Mey	6	2,9	6	3,2
Tambur	2	1,0	10	5,3
Total	206	100,0	188	100,0

Meslek çalgılarının cinsiyete göre dağılımını gösteren tablo 7 incelendiğinde; keman çalgısında 21 erkek 46 kadın, ud çalgısında 19 erkek 15 kadın, kanun çalgısında 14 erkek 8 kadın, klarnet çalgısında 11 erkek 5 kadın, viyolonsel çalgısında 5 erkek 8 kadın,

ney çalgısında 2 erkek 11 kadın, kaval çalgısında 21 erkek 4 kadın, bağlama çalgısında 78 erkek 47 kadın, klâsik kemençe çalgısında 4 erkek 10 kadın, kabak kemane çalgısında 13 erkek 16 kadın, tar çalgısında 10 erkek 2 kadın, mey çalgısında 6 erkek 6 kadın, tambur çalgısında 2 erkek 10 kadın olduğu görülmektedir. Erkek örneklemelerinin en fazla 78 kişi ile bağlama çalgısını tercih ettikleri, kadın örneklemelerinin ise en fazla 46 kişi olarak keman çalgısını tercih ettikleri görülmektedir. Erkeklerin en az tercih ettikleri ney ve tambur çalgılarında 2 kişi, kadınların en az tercih ettiği tar çalgısında 2 kişi olduğu tespit edilmiştir. Tabloda ki rakamlara bakılırsa kadınların keman, viyolonsel, ney, klasik kemençe, kabak kemane ve tambur çalgılarını erkeklere oranla daha fazla; erkeklerin ise ud, kanun, klarnet, kaval, bağlama ve tar çalgılarını kadınlara oranla daha fazla tercih ettikleri söylenebilir. Tabloya göre kadın örneklemelerin çoğunlukla yaylı çalgıları tercih ettikleri, erkeklerin ise çoğunlukla mızraplı ve üflemlili (nefesli) çalgıları tercih ettikleri şeklinde yorumlanabilir.

3.2. Alt Problemlere Yönelik Bulgu ve Yorumlar

3.2.1. Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar

Tablo 3.8. Tercih ettiğiniz çalgıyı lisans öncesinde tanıma ve icra etme durumunuz nedir? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular

	HİÇ		AZ		ORTA		ÇOK		PEK ÇOK	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
KEMAN	16	23,9	<u>20</u>	<u>29,9</u>	<u>20</u>	<u>29,9</u>	5	7,5	6	9,0
UD	<u>22</u>	<u>64,7</u>	5	14,7	6	17,6	1	2,9	-	-
KANUN	<u>11</u>	<u>50,0</u>	6	27,3	4	18,2	1	4,5	-	-
KLARNET	<u>9</u>	<u>56,3</u>	1	6,3	2	12,5	2	12,5	2	12,5
VİYOLENSEL	<u>6</u>	<u>46,2</u>	3	23,1	1	7,7	1	7,7	2	15,4
NEY	<u>8</u>	<u>61,5</u>	3	23,1	2	15,4	-	-	-	-
KLASİK KEMENÇE	<u>6</u>	<u>42,9</u>	4	28,6	2	14,3	2	14,3	-	-
TAMBUR	<u>7</u>	<u>58,3</u>	2	16,7	2	16,7	1	8,3	-	-
BAĞLAMA	16	12,8	29	23,2	<u>44</u>	<u>35,2</u>	21	16,8	15	12,0
KAVAL	<u>14</u>	<u>56,0</u>	8	32,0	3	12,0	-	-	-	-
TAR	<u>10</u>	<u>83,3</u>	2	16,7	-	-	-	-	-	-
MEY	<u>6</u>	<u>50,0</u>	2	16,7	4	33,3	-	-	-	-
KABAK KEMANE	<u>15</u>	<u>51,7</u>	6	20,7	5	17,2	2	6,9	1	3,4

“Tercih ettiğiniz çalgıyı lisans öncesinde tanıma ve icra etme durumunuz nedir” sorusuna yönelik örneklem görüşlerinin yer aldığı Tablo 8 incelenecek olursa; keman ve bağlama çalanların çalgıyı lisans öncesinde tanıma ve icra etme düzeylerine “orta” seviyede cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra ud, kanun, klarnet, viyolonsel, ney, klâsik kemençe, tambur, kaval, tar, mey ve kabak kemane çalgılarını ağırlıklı olarak “hiç” cevabını vererek çalgıyı tanıma ve icra etme durumlarının olmadığını destekledikleri görülmektedir.

Öğrencilerin keman ve bağlama çalgılarını diğer çalgılara kıyasla tanıma ve icra etme imkânlarının bulunduğu, bu çalgıların mesleki eğitim veren kurumların dışında da eğitiminin yaygın olduğu, halk arasında benimsenmiş ya da unutulmamış çalgılar arasında olduğu şeklinde yorumlanabilir. Ud, kanun, klarnet, viyolonsel, ney, klâsik kemençe, tambur, kaval, tar, mey ve kabak kemane çalgıların eğitiminin lisans düzeyi eğitim veren kurumlar dışına çıkamadığı, öğrencilerin bu çalgıları lisans düzeyi haricinde tanıma veya yönlendirilme gibi durumlarının olmadığı, ya da bu enstrümanları icra etmek isteyen ve imkân bulamayan öğrencilerin belirlenmiş hedef olarak lisans eğitimi sürecinde öğrenmek istedikleri şeklinde düşünülebilir.

Tablo 3.9. Tercih ettiğiniz çalgıyı lisans öncesinde tanıma ve icra etme durumunuz nedir? Sorusuna yönelik genel bulgular

	ÖRNEKLEM	
	f	%
HİÇ	146	37,1
AZ	91	23,1
ORTA	95	24,1
ÇOK	36	9,1
PEK ÇOK	26	6,6
TOTAL	394	100,0

“Tercih ettiğiniz çalgıyı lisans öncesinde tanıma ve icra etme durumunuz nedir” sorusuna verilen cevapların genel dağılımını gösteren tablo 9 incelendiğinde; en fazla %37,1 ile “hiç” yanıtının verildiği, en az ise %6,6 ile “pek çok” yanıtının verildiği görülmektedir. Lisans düzeyi eğitim veren Türk Müziği Devlet Konservatuvarlarında ki öğrencilerinin lisans öncesinde çoğunlukla çalgıyı tanıma ve icra etme durumlarının

olmadığı, meslek çalgılarını lisans bünyesinde öğrenmeye başladıklarının göstergesi olabilir.

3.2.2. İkinci Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar

Tablo 3.10. Tercih ettiğiniz çalgının lisans öncesinde tanınmış veya icra edilmiş olmasının eğitimi olumlu yönde etkileyeceğini düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular

	HİÇ		AZ		ORTA		ÇOK		PEK ÇOK	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
KEMAN	2	3,0	3	4,5	8	11,9	<u>35</u>	<u>52,2</u>	19	28,4
UD	-	-	4	11,8	8	23,5	10	29,4	<u>12</u>	<u>35,3</u>
KANUN	1	4,5	2	9,1	4	18,2	<u>11</u>	<u>50,0</u>	4	18,2
KLARNET	2	12,5	1	6,3	3	18,8	4	25,0	<u>6</u>	<u>37,5</u>
VİYOLENSEL	-	-	2	15,4	2	15,4	<u>5</u>	<u>38,5</u>	4	30,8
NEY	2	15,4	2	15,4	<u>4</u>	<u>30,8</u>	<u>4</u>	<u>30,8</u>	1	7,7
KLASİK KEMENÇE	-	-	-	-	<u>6</u>	<u>42,9</u>	<u>6</u>	<u>42,9</u>	2	14,3
TAMBUR	1	8,3	-	-	<u>4</u>	<u>33,3</u>	<u>4</u>	<u>33,3</u>	3	25,0
BAĞLAMA	1	0,8	9	7,2	26	20,8	<u>49</u>	<u>39,2</u>	40	32,0
KAVAL	3	12,0	3	12,0	7	28,0	4	16,0	<u>8</u>	<u>32,0</u>
TAR	-	-	-	-	<u>6</u>	<u>50,0</u>	4	33,3	2	16,7
MEY	-	-	-	-	4	33,3	2	16,7	<u>6</u>	<u>50,0</u>
KABAK KEMANE	1	3,4	6	20,7	5	17,2	<u>10</u>	<u>34,5</u>	7	24,1

“Tercih ettiğiniz çalgının lisans öncesinde tanınmış veya icra edilmiş olmasının eğitimi olumlu yönde etkileyeceğini düşünüyor musunuz” sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik örneklem görüşlerinin yer aldığı Tablo 10 sonuçlarına göre; tar çalgısını seçen öğrencilerin “orta”, ney, klâsik kemençe ve tambur çalan öğrencilerin ağırlıklı olarak “orta” ve “çok” yanıtını verdikleri görülmektedir. Keman, kanun, viyolonsel, bağlama ve kabak kemane örneklemi soruya ağırlıklı olarak “çok” yanıtını verirken, ud, klarnet, kaval ve mey öğrencilerinin ise çoğunlukla “pek çok” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Tabloya göre üflemeli çalgıları seçen öğrencilerin ağırlıklı olarak çalgıyı lisans öncesinde tanıdıklarının eğitimlerini olumlu yönde etkileyeceği görüşlerinin ağırlıklı

olarak “pek çok” şeklinde olduğu görülmektedir. Bu durum üflemeli çalgıların diyafram tekniğinin zaman alan bir eğitim süreci olduğunun göstergesi olarak düşünülebilir.

Tablo 3.11. Tercih ettiğiniz çalgının lisans öncesinde tanınmış veya icra edilmiş olmasının eğitimi olumlu yönde etkileyeceğini düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular

Meslek çalgılarını lisans öncesinde tanımış veya icra etmiş olmanın eğitimi olumlu ya da olumsuz etkileyeceğini gösteren genel görüşlerin yer aldığı tablo 11’ de; 394 kişiden oluşan örneklem grubunun %37,6’sının soruya “çok” yanıtını verdikleri ve %3,3’ünün “hiç” yanıtını verdikleri görülmektedir. Tabloya göre 114 (%28,9) örneklemenin “pek çok” yanıtını “çok” grubuna dâhil edecek olursak, örneklemelerin çalgıyı lisans öncesinde tanımış ve icra etmiş olmanın ağırlıklı olarak eğitimi olumlu yönde etkileyeceğini destekledikleri elde edilen bulgular arasındadır.

olumlu yönde etkileyeceği görüşünün çoğunluk tarafından düşünülmesi şeklinde yorumlanabilir.

3.2.3. Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar

Tablo 13.12. Dinlediğiniz müzik türleri ile doğru orantılı enstrüman seçmenin gelişimizi olumlu etkileyeceğini düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular

	HİÇ		AZ		ORTA		ÇOK		PEK ÇOK	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
KEMAN	1	1,5	4	6,0	19	28,4	24	35,8	19	28,4
UD	-	-	-	-	6	17,6	8	23,5	20	58,8
KANUN	-	-	-	-	5	22,7	5	22,7	12	54,5
KLARNET	-	-	2	12,5	3	18,8	7	43,8	4	25,0
VİYOLENSEL	-	-	-	-	3	23,1	4	30,8	6	46,2
NEY	2	15,4	2	15,4	2	15,4	6	46,2	1	7,7
KLASİK KEMENÇE	-	-	2	14,3	6	42,9	4	28,6	2	14,3
TAMBUR	-	-	-	-	2	16,7	4	33,3	6	50,0
BAĞLAMA	2	1,6	7	5,6	19	15,2	42	33,6	55	44,0
KAVAL	-	-	-	-	1	4,0	11	44,0	13	52,0
TAR	-	-	-	-	-	-	8	66,7	4	33,3
MEY	-	-	2	16,7	3	25,0	2	16,7	5	41,7
KABAK KEMANE	-	-	4	13,8	5	17,2	8	27,6	12	41,4

“Dinlediğiniz müzik türleri ile doğru orantılı enstrüman seçmenin gelişiminizi olumlu etkileyeceğini düşünüyor musunuz” sorusuna, meslek çalgısı değişkenine yönelik örneklem görüşlerinin yer aldığı Tablo 12 incelenecek olursa; Klâsik kemençe öğrencilerinin ağırlıklı olarak “orta”, keman, klarnet, ney, kaval ve tar öğrencilerinin ağırlıklı olarak “çok” ve ud, kanun, viyolonsel, tambur, bağlama, mey ve kabak kemane icra eden örneklemelerin soruya “pek çok” yanıtını verdikleri görülmektedir.

Popüler müzik, Türk halk müziği, Türk sanat müziği, dini müzik ve batı kaynaklı müzik formları her insanda farklı beğeniler uyandırarak, bireylerin müzik dinleme alışkanlığında ki seçiciliği de beraberinde getirir. Lisans düzeyi mesleki eğitim başlangıcında ve devam eden süreçte, eğitim alacağı müzik türüne göre durumunu

gözeterek, dinlenen müzik türüyle doğru orantılı meslek çalgısı seçimi yapılmış olması şeklinde yorumlanabilmektedir.

Tablo 3.13. Dinlediğiniz müzik türleri ile doğru orantılı enstrüman seçmenin gelişimizi olumlu etkileyeceğinizi düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular

	ÖRNEKLEM	
	f	%
HİÇ	5	1,3
AZ	23	5,8
ORTA	74	18,8
ÇOK	133	33,8
PEK ÇOK	159	40,4
TOTAL	394	100,0

“Dinlediğiniz müzik türleri ile doğru orantılı enstrüman seçmenin gelişimizi olumlu etkileyeceğinizi düşünüyor musunuz” sorusunun verilen genel görüşlerinin yer aldığı tablo 13’ e göre; 394 kişiden oluşan örneklem grubunun soruya %40,4 ile “pek çok” yanıtını verdikleri ve %1,3 ile “hiç” yanıtını verdikleri görülmektedir. 133 örnekleminde verdiği “çok” yanıtını “pek çok” grubuna dâhil edecek olursak, dinlenen müzik türleriyle doğru orantılı meslek çalgısı seçimi yapılmasının ağırlıklı olarak gelişimi olumlu yönde etkileyeceği görüşleri ön plana çıkmaktadır.

3.2.4. Dördüncü Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar

Tablo 3.14. Meslek çalgısı tercihi yapılırken seçtiğiniz enstrüman hakkında genel bir tanıtım yapıldığını düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular

	HİÇ		AZ		ORTA		ÇOK		PEK ÇOK	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
KEMAN	9	13,4	13	19,4	<u>19</u>	<u>28,4</u>	16	23,9	10	14,9
UD	3	8,8	5	14,7	<u>11</u>	<u>32,4</u>	9	26,5	6	17,6
KANUN	2	9,1	5	22,7	<u>10</u>	<u>45,5</u>	4	18,2	1	4,5
KLARNET	3	18,8	<u>6</u>	<u>37,5</u>	3	18,8	2	15,5	2	12,5
VİYOLONSEL	3	23,1	2	15,4	2	15,4	1	7,7	<u>5</u>	<u>38,5</u>
NEY	-	-	<u>8</u>	<u>61,5</u>	1	7,7	4	30,8	-	-
KLASİK KEMENÇE	<u>6</u>	<u>42,9</u>	2	14,3	<u>6</u>	<u>42,9</u>	-	-	-	-
TAMBUR	-	-	1	8,3	<u>7</u>	<u>58,3</u>	2	16,7	2	16,7
BAĞLAMA	11	8,8	22	17,6	<u>37</u>	<u>29,6</u>	36	28,8	19	15,2
KAVAL	3	12,0	6	24,0	2	8,0	<u>7</u>	<u>28,0</u>	<u>7</u>	<u>28,0</u>
TAR	-	-	-	-	2	16,7	4	33,3	<u>6</u>	<u>50,0</u>
MEY	4	33,3	-	-	<u>6</u>	<u>50,0</u>	2	16,7	-	-
KABAK KEMANE	4	13,8	7	24,1	<u>9</u>	<u>31,0</u>	5	17,2	4	13,8

“Meslek çalgısı tercihi yapılırken seçtiğiniz enstrüman hakkında genel bir tanıtım yapıldığını düşünüyor musunuz” sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik verilen cevapların yer aldığı Tablo 14 sonuçlarına göre; Klâsik kemençe öğrencilerinin ağırlıklı olarak “hiç” ve “orta”, klarnet ve ney öğrencilerinin “az”, keman, ud, kanun, tambur, bağlama, mey ve kabak kemane örneklemelerinin “orta”, meslek çalgısı kaval olan öğrencilerin “çok”, viyolonsel, kaval ve tar öğrencilerinin “pek çok” yanıtını verdikleri görülmektedir.

Tablonun genel verilerine bakıldığı zaman araştırmamıza konu alan sahada, sanat eğitimi alacak öğrencilerin meslek çalgısı tercihlerini yaparken çalgı bilgisi konusunda özellikle bazı sazlarda yeteri kadar bilgilendirilmedikleri görülmektedir. Bu konuda ki eksikliğin, toplumun müzik tercihleri, öğrencilerin ilgisi ya da sanat kurumunun yetersiz uygulamasından mı kaynaklandığı ayrı bir araştırma konusu olarak ifade edilebilir.

Tablo 3.15. Meslek çalgısı tercihi yapılırken seçtiğiniz enstrümanlar hakkında genel bir tanıtım yapıldığını düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular

	ÖRNEKLEM	
	f	%
HİÇ	48	12,2
AZ	77	19,5
ORTA	115	29,2
ÇOK	92	23,4
PEK ÇOK	62	15,7
TOTAL	394	100,0

“Meslek çalgısı tercihi yapılırken seçtiğiniz enstrümanlar hakkında genel bir tanıtım yapıldığını düşünüyor musunuz” Sorusuna yönelik genel bulguların yer aldığı tablo 15 incelendiğinde; toplamda 394 öğrenciden 115’inin (%29,2) “orta” yanıtını verdikleri görülmektedir. Bunun yanında 48 (%12,2) örneklemin “hiç” yanıtını verdikleri ve tercih yapılmadan önce enstrümanlar hakkında genel bir tanıtım yapılmadığı görüşünü destekledikleri elde edilen bulgular arasındadır.

3.2.5. Beşinci Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar

Tablo 3.16. Tercih ettiğiniz çalgının evrensel bir çalgı olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular

	HİÇ		AZ		ORTA		ÇOK		PEK ÇOK	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
KEMAN	-	-	-	-	9	13,4	23	34,3	35	52,2
UD	2	5,9	3	8,8	11	32,4	11	32,4	-	-
KANUN	1	4,5	-	-	10	45,5	6	27,3	5	22,7
KLARNET	-	-	2	12,5	2	12,5	4	25,0	8	50,0
VİYOLONSEL	-	-	-	-	-	-	5	38,5	8	61,5
NEY	2	15,4	-	-	6	46,2	1	7,7	4	30,8
KLASİK KEMENÇE	2	14,3	-	-	8	57,7	2	14,3	2	14,3
TAMBUR	-	-	2	16,7	6	50,0	3	25,0	1	8,3
BAĞLAMA	1	0,8	8	6,4	34	27,2	37	29,3	45	36,0
KAVAL	1	4,0	3	12,0	8	32,0	8	32,0	5	20,0
TAR	2	16,7	-	-	8	66,7	2	16,7	-	-
MEY	4	33,3	4	33,3	2	16,7	2	16,7	-	-
KABAK KEMANE	3	10,3	6	20,7	8	27,6	9	31,0	3	10,3

“Tercih ettiğiniz çalgının evrensel bir çalgı olduğunu düşünüyor musunuz” sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulguların yer aldığı tablo 16 incelendiğinde; mey öğrencilerinin çalgının evrensel oluşuna “hiç” ve “az” yanıtını verdikleri, ud öğrencilerinin “orta” ve “çok” yanıtını verdikleri görülmektedir. Bunların yanında kanun, ney, klâsik kemençe, tambur ve tar öğrencilerinin “orta” yanıtını verdikleri, kaval ve kabak kemane örneklemelerinin “çok” ve keman, klarnet, viyolonsel ve bağlama çalan öğrencilerin “pek çok” yanıtını tercih ettikleri elde ettiğimiz bulgular arasındadır.

Tablo 3.17. Tercih ettiğiniz çalgının evrensel bir çalgı olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular

	ÖRNEKLEM	
	f	%
HİÇ	18	4,6
AZ	28	7,1
ORTA	112	28,4
ÇOK	109	27,7
PEK ÇOK	<u>127</u>	<u>32,2</u>
TOTAL	394	100,0

“Tercih ettiğiniz çalgının evrensel bir çalgı olduğunu düşünüyor musunuz” sorusuna yönelik genel bulguların rakamsal dağılımının yer aldığı tablo 17 incelendiğinde örneklemelerin ağırlıklı (%32,2) olarak “pek çok” yanıtını vererek Türk Müziği Eğitimi verilen Devlet Konservatuvarlarında ki bireysel çalgıları evrensel çalgı aleti olarak değerlendirdiği görülmektedir. “çok” yanıtını veren örneklemeleri de bu gruba dâhil edecek olursak bu oran %60'lara yaklaşmaktadır. Bunun yanında 394 örneklemden 18'i (%4,6) bireysel çalgılarını evrensel olarak nitelendirmediği elde edilen bulgular arasındadır.

3.2.6. Altıncı Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar

Tablo 3.18. Tercih ettiğiniz çalgının yaşadığınız yörenin müziğinde yaygın olarak kullanılıyor olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular

	HİÇ		AZ		ORTA		ÇOK		PEK ÇOK	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
KEMAN	4	6,0	9	13,4	20	29,9	19	28,4	15	22,4
UD	1	20,9	7	20,6	8	23,5	9	26,5	9	26,5
KANUN	3	13,6	2	9,1	7	31,8	8	36,4	2	9,1
KLARNET	2	12,5	2	12,5	6	37,5	1	6,3	5	31,3
VİYOLENSEL	7	53,8	2	15,4	3	23,1	-	-	1	7,7
NEY	-	-	6	46,2	3	23,1	3	23,1	1	7,7
KLASİK KEMENÇE	6	42,9	4	28,6	2	14,3	2	14,3	-	-
TAMBUR	7	58,3	2	16,7	2	16,7	1	8,3	-	-
BAĞLAMA	3	2,4	8	6,4	14	11,2	25	20,0	75	60,0
KAVAL	1	4,0	1	4,0	5	20,0	9	36,0	9	36,0
TAR	6	50,0	4	33,3	2	16,7	-	-	-	-
MEY	4	33,3	6	50,0	2	16,7	-	-	-	-
KABAK KEMANE	11	37,9	8	27,6	7	24,1	1	3,4	2	6,9

“Tercih ettiğiniz çalgının yaşadığınız yörenin müziğinde yaygın olarak kullanılıyor olduğunu düşünüyor musunuz” sorusunun meslek çalgısı değişkenine yönelik rakamsal dağılımı gösteren tablo 18’i incelediğimizde; Viyolonsel, klâsik kemençe, tambur, mey, tar ve kabak kemane öğrencilerinin ağırlıklı olarak “hiç” yanıtını vererek bu çalgıların yaşadığı yörenin müziğinde yaygın olarak kullanılmadığını destekledikleri görülmektedir. Ney öğrencileri yöre müziğinde kullanımını “az” olarak değerlendirmektedir. Bunların yanında keman, klarnet ve mey öğrencileri “orta” düzeyde kullanıldığı görüşündedir. “çok” ve “pek çok” yanıtlarına eşit dağılım ile cevap veren ud ve kaval öğrencileri bu çalgıların yaşadıkları coğrafyanın yöresel müziğinde yaygın olarak kullanıldığı görüşündedir. Bağlama öğrencilerinin %60,0 ’ı soruya “pek çok” yanıtını vererek fazlasıyla yaygın olarak kullanıldığı görüşünü desteklemektedirler.

Tablo 3.19. Tercih ettiğiniz çalgının yaşadığınız yörenin müziğinde yaygın olarak kullanılıyor olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular

	ÖRNEKLEM	
	f	%
HİÇ	53	13,5
AZ	59	15,0
ORTA	83	21,1
ÇOK	78	19,8
PEK ÇOK	121	30,7
TOTAL	394	100,0

“Tercih ettiğiniz çalgının yaşadığınız yörenin müziğinde yaygın olarak kullanılıyor olduğunu düşünüyor musunuz” sorusuna yönelik genel bulguların rakamsal dağılımının yer aldığı tablo 19 incelendiğinde örneklemelerin ağırlıklı olarak (%30,7) “pek çok” yanıtını vererek meslek çalgılarının yaşadığı yörenin müziğinde yaygın olarak kullanıldığı görüşünü desteklemektedir. “çok” yanıtını veren örneklemeleri de bu gruba dâhil edecek olursak bu oran %50'lere yaklaşmaktadır. Bunun yanında 394 örneklemden 53'ü (%13,5) bireysel çalgılarının yaşadığı yörenin müziğinde yaygın olarak kullanılmadığı görüşündedir.

3.2.7. Yedinci Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar

Tablo 3.20. Tercih ettiğiniz çalgı aile bireylerinden biri tarafından icra ediliyor mu?
Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular

	HİÇ		AZ		ORTA		ÇOK		PEK ÇOK	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
KEMAN	51	76,1	2	3,0	9	13,4	1	1,5	4	6,0
UD	29	85,3	2	5,9	3	8,8	-	-	-	-
KANUN	16	72,7	1	4,5	2	9,1	2	9,1	1	4,5
KLARNET	12	75,0	1	6,3	2	12,5	-	-	1	6,3
VİYOLENSEL	10	76,9	3	23,1	-	-	-	-	-	-
NEY	9	69,2	-	-	4	30,8	-	-	-	-
KLASİK KEMENÇE	14	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-
TAMBUR	9	75,0	1	8,3	-	-	2	16,7	-	-
BAĞLAMA	58	46,4	21	16,8	15	12,0	16	12,8	15	12,0
KAVAL	19	76,0	1	4,0	-	-	2	8,0	3	12,0
TAR	10	83,3	2	16,7	-	-	-	-	-	-
MEY	10	83,3	-	-	-	-	2	16,7	-	-
KABAK KEMANE	19	65,5	5	17,2	4	13,8	-	-	1	3,4

“Tercih ettiğiniz çalgı aile bireylerinden biri tarafından icra ediliyor mu” sorusuna meslek çalgısı değişkenine göre verilen cevapların rakamsal dağılımının yer aldığı tablo 20 incelendiğinde; araştırmanın sınırlılıkları içerisinde yer alan 13 çalgı aletini icra eden örneklemelerin ağırlıklı olarak “hiç” görüşünü desteklediği görülmektedir. Tabloda keman, ud, kanun, klarnet, viyolonsel, ney, tambur, bağlama, kaval, tar, mey ve kabak kemane gibi çalgı aletlerinde düşük oranlarda aile bireyleri tarafından icra edildiği bulguları yer alsa da klâsik kemençe çalgısının icra edildiği bulgusuna rastlanmamıştır. “çok” ve “pek çok” yanıtlarını birleştirdiğimiz zaman en fazla (%25) oranında bağlama çalgısının aile bireyleri tarafından icra edildiği görülmektedir.

İnsanın yetiştiği aile ortamının kişisel gelişim alanlarında ki etkisi şüphesiz reddedilemez. Bu bağlamda yukarıdaki tablo incelendiği zaman özellikle Türk kültürü içinde öne çıkmış olan çalgıların örneklem ailelerinde de belli miktarda icra edildiği görülmektedir. Özellikle Âşıklık geleneğinin yansımalarını da gördüğümüz bu durumunun daha yaygın bir hale getirilmesinin daha anlamlı bir müzikal gelişime yol açacağı kanaatindeyiz.

Tablo 3.21. Tercih ettiğiniz çalgı aile bireylerinden biri tarafından icra ediliyor mu?
Sorusuna yönelik genel bulgular

	ÖRNEKLEM	
	f	%
HİÇ	<u>266</u>	<u>67,5</u>
AZ	39	9,9
ORTA	39	9,9
ÇOK	25	6,3
PEK ÇOK	25	6,3
TOTAL	394	100,0

“Tercih ettiğiniz çalgı aile bireylerinden biri tarafından icra ediliyor mu” sorusuna verilen genel örneklem görüşlerinin yer aldığı tablo 21 incelendiğinde; 394 örneklemden 266 (%67,5) gibi yüksek bir oranın, meslek çalgılarının aile bireylerinden biri tarafından icra edilmediği görüşünde oldukları görülmektedir. “çok” ve “pek çok” görüşleri ise %13 gibi bir oranda sınırlı kalmıştır.

3.2.8. Sekizinci Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar

Tablo 3.22. Fiziksel özellikleriniz nedeniyle tercih ettiğiniz çalgının icrasında problem yaşadığınızı düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular

	HİÇ		AZ		ORTA		ÇOK		PEK ÇOK	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
KEMAN	<u>34</u>	<u>50,7</u>	23	34,3	4	6,0	5	7,5	1	1,5
UD	<u>24</u>	<u>70,6</u>	7	20,6	2	5,9	-	-	1	2,9
KANUN	<u>11</u>	<u>50,0</u>	3	13,6	5	22,7	-	-	3	13,6
KLARNET	<u>7</u>	<u>43,8</u>	3	18,8	4	25,0	2	12,5	-	-
VİYOLENSEL	<u>6</u>	<u>46,2</u>	-	-	4	30,8	3	23,1	-	-
NEY	<u>10</u>	<u>76,9</u>	-	-	3	23,1	-	-	-	-
KLASİK KEMENÇE	4	28,6	-	-	4	28,6	<u>6</u>	<u>42,9</u>	-	-
TAMBUR	<u>5</u>	<u>41,7</u>	7	58,3	-	-	-	-	-	-
BAĞLAMA	<u>66</u>	<u>52,8</u>	24	19,2	20	16,0	10	8,0	5	4,0
KAVAL	<u>17</u>	<u>68,0</u>	2	8,0	6	24,0	-	-	-	-
TAR	<u>8</u>	<u>66,7</u>	-	-	4	33,3	-	-	-	-
MEY	<u>9</u>	<u>75,0</u>	1	8,3	2	16,7	-	-	-	-
KABAK KEMANE	<u>11</u>	<u>37,9</u>	<u>11</u>	<u>37,9</u>	4	13,8	2	6,9	1	3,4

“Fiziksel özellikleriniz nedeniyle tercih ettiğiniz çalgının icrasında problem yaşadığınızı düşünüyor musunuz” sorusuna meslek çalgısı değişkenine göre örneklem görüşlerinin yer aldığı tablo 22 incelendiğinde; klâsik kemençe öğrencilerinin %42,9’u “çok” yanıtını vererek fiziksel özellikleri nedeniyle çalgının icrasında problem yaşadıklarını düşündüğü görülmektedir. Viyolonsel öğrencilerinin % 46,2’si “hiç” yanıtını vermiş olmalarına rağmen “orta” ve “çok” yanıtını verenlerin görüşleri aynı grup içerisinde değerlendirildiğinde bu oran %54’lere yaklaşmaktadır. Bu duruma göre viyolonsel öğrencilerinin fiziksel özellikleri nedeniyle icrada problem yaşadıkları düşünülebilir. Kabak kemane öğrencilerinin “hiç” ve “az” görüşlerine eşit oranda katıldıkları elde ettiğimiz bulgular arasındadır.

Genel anlamda bulgularda ki olumlu çıkarım, meslek çalgısı seçimi konusunda yanlış tercihler yapılmadığı şeklinde düşünülebilir. Klasik kemençe öğrencilerinin problem yaşadıkları şeklinde görüş bildirmeleri, bu çalgının icrasında tırnağın üst kısmının kullanılmasındaki zorluğun ya da seçim yapılırken uygun tırnak yapısının olup olmadığına bakılmadığının göstergesi olarak değerlendirilebilir.

Tablo 3.23. Fiziksel özellikleriniz nedeniyle tercih ettiğiniz çalgının icrasında problem yaşadığınızı düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular

	ÖRNEKLEM	
	f	%
HİÇ	<u>212</u>	<u>53,8</u>
AZ	81	20,6
ORTA	62	15,7
ÇOK	28	7,1
PEK ÇOK	11	2,8
TOTAL	394	100,0

“Fiziksel özellikleriniz nedeniyle tercih ettiğiniz çalgının icrasında problem yaşadığınızı düşünüyor musunuz” sorusuna genel görüşlerin rakamsal dağılımının yer aldığı tablo 23’ e göre; 394 örneklemde 212’si (%53,8) “hiç”, 11’i (%2,8) “pek çok” yanıtını vermişlerdir. Tabloda ki değerlerden “az” ve “hiç” grubunu birleştirdiğimizde %75’e yakın örneklem fiziksel özellikleri nedeniyle meslek çalgılarının icrasında problem yaşamadığı görüşüne ulaşabiliriz.

3.2.9. Dokuzuncu Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar

Tablo 3.24. Tercih ettiğiniz çalgının yapısal özellikleri nedeniyle icrada zorluklar yaşadığınızı düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular

	HİÇ		AZ		ORTA		ÇOK		PEK ÇOK	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
KEMAN	12	17,9	14	20,9	1	17,9	<u>27</u>	<u>40,3</u>	2	3,0
UD	6	17,6	9	26,5	<u>17</u>	<u>50,0</u>	2	5,9	-	-
KANUN	<u>12</u>	<u>54,5</u>	4	18,2	4	18,2	2	9,1	-	-
KLARNET	5	31,3	<u>6</u>	<u>37,5</u>	2	12,5	2	12,5	1	6,3
VİYOLONSEL	1	7,7	-	-	4	30,8	<u>8</u>	<u>61,5</u>	-	-
NEY	<u>9</u>	<u>69,2</u>	3	23,1	1	7,7	-	-	-	-
KLASİK KEMENÇE	4	28,6	4	28,6	-	-	<u>6</u>	<u>42,9</u>	-	-
TAMBUR	<u>8</u>	<u>66,7</u>	1	8,3	-	-	1	8,3	2	16,7
BAĞLAMA	<u>64</u>	<u>51,2</u>	24	19,2	25	20,0	8	6,4	4	3,2
KAVAL	<u>13</u>	<u>52,0</u>	8	32,0	3	12,0	-	-	1	4,0
TAR	<u>6</u>	<u>50,0</u>	<u>6</u>	<u>50,0</u>	-	-	-	-	-	-
MEY	<u>10</u>	<u>83,3</u>	2	16,7	-	-	-	-	-	-
KABAK KEMANE	2	6,9	7	24,1	8	27,6	<u>10</u>	<u>34,5</u>	2	6,9

“Tercih ettiğiniz çalgının fiziksel özellikleri nedeniyle icrada zorluklar yaşadığınızı düşünüyor musunuz” sorusuna, meslek çalgısı değişkenine göre rakamsal dağılımın yer aldığı tablo 24 incelendiğinde; Kanun, ney, tambur, bağlama, kaval ve mey çalgılarının ağırlıklı olarak “hiç” yanıtını verdikleri görülmektedir. Bunun yanında tar çalgısını icra eden öğrencilerin verdikleri “hiç” ve “az” yanıtları birleştirildiğinde, tar çalgısının fiziksel özellikleri nedeniyle öğrencilerin icrada problem yaşamadıkları görüşü tablodaki verilerle desteklenmektedir.

Tabloda ki veriler incelendiğinde keman, viyolonsel, klâsik kemençe ve kabak kemane gibi perdesiz ve yaylı enstrüman öğrencilerinin ağırlıklı olarak “çok” yanıtını verdikleri aynı zamanda perdesiz ve mızraplı çalgılar sınıfına ait Ud çalgısı içinde “orta” yanıtını verdikleri görülmektedir. Elde edilen bulgular incelendiğinde, özellikle perdesiz çalgılar icrasında örneklemelerin zorluk yaşadığı anlaşılmaktadır.

Tablo 3.25. Tercih ettiğiniz çalgının yapısal özellikleri nedeniyle icrada zorluklar yaşadığınızı düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular

	ÖRNEKLEM	
	f	%
HİÇ	<u>152</u>	<u>38,6</u>
AZ	88	22,3
ORTA	76	19,3
ÇOK	66	16,8
PEK ÇOK	12	3,0
TOTAL	394	100,0

“Tercih ettiğiniz çalgının fiziksel özellikleri nedeniyle icrada zorluklar yaşadığınızı düşünüyor musunuz” sorusuna yönelik genel bulguların yer aldığı tablo 25’e göre; 394 örneklemden 152 öğrencinin (%38,6) soruya “hiç” yanıtını verdikleri görülmektedir. Bu oran “az” yanıtını veren öğrencilerle birleştirilecek olursa, Türk Müziği çalgılarının fiziksel özellikleri nedeniyle icrasında zorluklar yaşanmadığı görüşü %60’lara ulaşmaktadır. Bunun yanında 12 (%3,0) örneklemin ise soruya “pek çok” yanıtını verdikleri elde edilen bulgular arasındadır.

3.2.10. Onuncu Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar

Tablo 3.26. Tercih ettiğiniz çalgının yaylı/mızraplı/nefesli çalgılar ailesine mensup olmasından ya da perdeli/perdesiz olmasından kaynaklı problem yaşadığınızı düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular

	HİÇ		AZ		ORTA		ÇOK		PEK ÇOK	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
KEMAN	10	14,9	17	25,4	<u>27</u>	<u>40,3</u>	9	13,4	4	6,0
UD	8	23,5	9	26,5	<u>14</u>	<u>41,2</u>	2	5,9	1	2,9
KANUN	<u>9</u>	<u>40,9</u>	4	18,2	8	36,4	1	4,5	-	-
KLARNET	<u>7</u>	<u>43,8</u>	3	18,8	3	18,8	2	12,5	1	6,3
VİYOLENSEL	1	7,7	2	15,4	<u>7</u>	<u>53,8</u>	-	-	3	23,1
NEY	<u>6</u>	<u>46,2</u>	-	-	5	38,5	-	-	2	15,4
KLASİK KEMENÇE	-	-	4	28,6	2	14,3	<u>6</u>	<u>42,9</u>	2	14,3
TAMBUR	<u>8</u>	<u>66,7</u>	2	16,7	1	8,3	1	8,3	-	-
BAĞLAMA	<u>76</u>	<u>60,8</u>	28	22,4	16	12,8	3	2,4	2	1,6
KAVAL	9	36,0	<u>10</u>	<u>40,0</u>	2	8,0	3	12,0	1	4,0
TAR	<u>8</u>	<u>66,7</u>	4	33,3	-	-	-	-	-	-
MEY	<u>6</u>	<u>50,0</u>	4	33,3	-	-	2	16,7	-	-
KABAK KEMANE	2	6,9	10	34,5	<u>12</u>	<u>41,4</u>	4	13,8	1	3,4

“Tercih ettiğiniz çalgının yaylı/mızraplı/nefesli çalgılar ailesine mensup olmasından ya da perdeli/perdesiz olmasından kaynaklı problem yaşadığınızı düşünüyor musunuz” sorusuna meslek çalgısı değişkenine göre cevapların rakamsal dağılımının yer aldığı tablo 26 incelenecek olursa. Yaylı ve perdesiz çalgı aletlerinden klâsik kemençe öğrencilerinin soruya “çok”, keman, viyolonsel ve kabak kemane öğrencilerinin ise “orta” yanıtını verdikleri görülmektedir. Bunların yanı sıra yine perdesiz olan fakat mızraplı çalgılar bünyesinde yer alan “ud” çalgısı öğrencilerinin soruya ağırlıklı olarak “orta” yanıtını verdikleri elde ettiğimiz bulgular arasındadır. Üflemeli çalgılardan kaval örneklemelerinin çoğunluğu soruya “az” yanıtını verirken, klarnet, ney ve mey öğrencileri “az” yanıtını tercih ettikleri görülmektedir. Mızraplı çalgıları icra eden öğrencilerden bağlama, kanun, tambur ve tar örneklemelerinin ise ağırlıklı olarak “az” seçeneğinin tercih ettikleri elde edilen bulgulardandır.

Tablo 3.27. Tercih ettiğiniz çalgının yaylı/mızraplı/nefesli çalgılar ailesine mensup olmasından ya da perdeli/perdesiz olmasından kaynaklı problem yaşadığınızı düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular

	ÖRNEKLEM	
	f	%
HİÇ	150	38,1
AZ	97	24,6
ORTA	97	24,6
ÇOK	33	8,4
PEK ÇOK	17	4,3
TOTAL	394	100,0

Tablo 27 bulgular incelendiğinde; Türk müziği çalgılarının icra tekniklerinde ki değişkenlik göz önüne alındığında, 13 farklı çalgıyı icra eden toplamda 394 örneklemden 150 öğrencinin (%38,1), ağırlıklı olarak soruya “hiç” yanıtını verdikleri, 17 (%4,3) örneklemin ise “pek çok” yanıtını verdikleri görülmektedir.

3.2.11. On Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar

Tablo 3.28. Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye’deki kullanım sahasının ve iş olanaklarının geniş olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular

	HİÇ		AZ		ORTA		ÇOK		PEK ÇOK	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
KEMAN	2	3,0	-	-	19	28,4	35	52,2	11	16,4
UD	-	-	6	17,6	17	50,0	8	23,5	3	8,8
KANUN	1	4,5	5	22,7	8	36,4	6	27,3	2	9,1
KLARNET	-	-	1	6,3	4	25,0	3	18,8	8	50,0
VİYOLENSEL	1	7,7	8	61,5	3	23,1	-	-	1	7,7
NEY	4	30,8	-	-	4	30,8	5	38,5	-	-
KLASİK KEMENÇE	-	-	8	57,1	2	14,3	2	14,3	2	14,3
TAMBUR	4	33,3	6	50,0	2	16,7	-	-	-	-
BAĞLAMA	4	3,2	16	12,8	35	28,0	40	32,0	30	24,0
KAVAL	2	8,0	3	12,0	11	44,0	8	32,0	1	4,0
TAR	-	-	6	50,0	4	33,3	-	-	2	16,7
MEY	2	16,7	6	50,0	4	33,3	-	-	-	-
KABAK KEMANE	3	10,3	7	24,1	11	37,9	6	20,7	2	6,9

“Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye’deki kullanım sahasının ve iş olanaklarının geniş olduğunu düşünüyor musunuz” sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulguların rakamsal dağılımı tablo 28’de yer almaktadır. Tabloya göre icra ettiği çalgının iş olanaklarının çok olduğunu ve Türkiye’deki kullanım sahasının yaygın olduğunu düşünen örneklemelerin en fazla “pek çok” yanıtını vererek klarnet öğrencilerinden oluştuğu görülmektedir. Klarnet öğrencilerinin yanı sıra keman, bağlama ve ney öğrencilerinin de soruya ağırlıklı olarak “çok” yanıtını vererek bu görüşü destekledikleri düşünülebilir. Ud, kanun, kaval ve kabak kemane örneklemelerinin ağırlıklı olarak “orta” yanıtını tercih ettikleri ve viyolonsel, klâsik kemençe, tambur, tar ve mey öğrencilerin ise “az” yanıtını tercih ettikleri elde edilen bulgular arasındadır.

Çalgı tercihleri ve sahada kullanım oranları incelendiği zaman, Klasik Türk Müziği enstrümanlarının olması gerekenden daha az oranda sahada kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 3.29. Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye’deki kullanım sahasının ve iş olanaklarının geniş olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular

	ÖRNEKLEM	
	f	%
HİÇ	23	5,8
AZ	72	18,3
ORTA	124	31,5
ÇOK	113	28,7
PEK ÇOK	62	15,7
TOTAL	394	100,0

“Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye’deki kullanım sahasının ve iş olanaklarının geniş olduğunu düşünüyor musunuz” sorusuna yönelik genel bulguların yer aldığı tablo 29 incelendiğinde; Türk müziği çalgılarının yaygınlığı ve iş olanaklarının çok olduğu görüşlerine verilen yanıtların ağırlıklı olarak “orta” seviyesinde olduğu görülmektedir. 394 örneklemekten %28,7’sinin ise “çok” yanıtını verdiklerini değerlendirecek olursak lisans düzeyi Türk müziği eğitimi alan öğrencilerin, lisans sonrasında çalgıları ile iş olanakları bulmalarının orta düzeyin biraz üstünde olduğu düşünülebilir.

3.2.12. On İkinci Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar

Tablo 3.30. Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye’de ki müzik türlerinin birçoğuna eşlik edebileceğini düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular

	HİÇ		AZ		ORTA		ÇOK		PEK ÇOK	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
KEMAN	-	-	-	-	15	22,4	<u>30</u>	<u>44,8</u>	22	32,8
UD	-	-	3	8,8	3	8,8	13	38,2	<u>15</u>	<u>44,1</u>
KANUN	-	-	3	13,6	7	31,8	<u>8</u>	<u>36,4</u>	4	18,2
KLARNET	-	-	-	-	2	12,5	<u>7</u>	<u>43,8</u>	<u>7</u>	<u>43,8</u>
VİYOLENSEL	-	-	-	-	-	-	<u>7</u>	<u>53,8</u>	6	46,2
NEY	-	-	4	30,8	1	7,7	<u>6</u>	<u>46,2</u>	2	15,4
KLASİK KEMENÇE	-	-	-	-	<u>12</u>	<u>85,7</u>	-	-	2	14,3
TAMBUR	-	-	3	25,0	3	25,0	<u>4</u>	<u>33,3</u>	2	16,7
BAĞLAMA	-	-	5	4,0	23	18,4	<u>54</u>	<u>43,2</u>	43	34,4
KAVAL	1	4,0	3	12,0	7	28,0	6	24,0	<u>8</u>	<u>32,0</u>
TAR	-	-	2	16,7	2	16,7	2	16,7	<u>6</u>	<u>50,0</u>
MEY	-	-	<u>6</u>	<u>50,0</u>	4	33,3	-	-	2	16,7
KABAK KEMANE	-	-	3	10,3	<u>11</u>	<u>37,9</u>	10	34,5	5	17,2

“Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye’de ki müzik türlerinin birçoğuna eşlik edebileceğini düşünüyor musunuz” Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulguların yer aldığı tablo 30 incelendiğinde; ud, klarnet, kaval ve tar öğrencilerinin “pek çok” yanıtını verdikleri, keman, kanun, viyolonsel, ney, tambur ve bağlama öğrencilerinin ise “çok” yanıtını vererek bu görüşü destekledikleri görülmektedir. Klâsik kemençe ve kabak kemane örneklemelerinin soruya ağırlıklı olarak “orta”, mey öğrencilerinin de ağırlıklı olarak “az” görüşünü destekledikleri elde edilen bulgular arasındadır.

Tablo 3.31. Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye’de ki müzik türlerinin birçoğuna eşlik edebileceğini düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular

	ÖRNEKLEM	
	f	%
HİÇ	1	0,3
AZ	32	8,1
ORTA	90	22,8
ÇOK	<u>147</u>	<u>37,3</u>
PEK ÇOK	124	31,5
TOTAL	394	100,0

“Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye’de ki müzik türlerinin birçoğuna eşlik edebileceğini düşünüyor musunuz” sorusuna yönelik genel bulguların rakamsal dağılımın yer aldığı tablo 31 göstermektedir ki; Türk müziği enstrümanlarını icra eden öğrencilerin çoğu soruya ağırlıklı olarak “çok” yanıtını vererek, bu enstrümanların Türkiye’deki müzik türlerinin birçoğuna eşlik edebileceği görüşündedir.

3.2.13. On Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar

Tablo 3.32. Tercih ettiğiniz çalgının eğitimini verecek yeterli sayıda eğitici olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular

	HİÇ		AZ		ORTA		ÇOK		PEK ÇOK	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
KEMAN	2	3,0	9	13,4	<u>30</u>	<u>44,8</u>	19	28,4	7	10,4
UD	-	-	4	11,8	<u>11</u>	<u>32,4</u>	9	26,5	10	29,4
KANUN	2	9,1	4	18,2	<u>10</u>	<u>45,5</u>	2	9,1	4	18,2
KLARNET	-	-	5	31,3	<u>7</u>	<u>43,8</u>	1	6,3	3	18,8
VİYOLENSEL	2	15,4	2	15,4	<u>8</u>	<u>61,5</u>	1	7,7	-	-
NEY	-	-	<u>6</u>	<u>46,2</u>	5	38,5	1	7,7	1	7,7
KLASİK KEMENÇE	2	14,3	<u>7</u>	<u>50,0</u>	1	7,1	2	14,3	2	14,3
TAMBUR	-	-	<u>7</u>	<u>58,3</u>	2	16,7	2	16,7	1	8,3
BAĞLAMA	-	-	12	9,6	29	23,2	<u>48</u>	<u>38,4</u>	36	28,8
KAVAL	1	4,0	<u>7</u>	<u>28,0</u>	<u>7</u>	<u>28,0</u>	6	24,0	4	16,0
TAR	2	16,7	<u>8</u>	<u>66,7</u>	2	16,7	-	-	-	-
MEY	4	33,3	<u>6</u>	<u>50,0</u>	2	16,7	-	-	-	-
KABAK KEMANE	1	3,4	<u>14</u>	<u>48,3</u>	8	27,6	4	13,8	2	6,9

Tablo 32 incelendiğinde; bağlama öğrencileri ağırlıklı olarak “çok” görüşünü destekleyerek bu çalgının öğretmenlerinin sayısının yeterli sayıda olduğunu destekledikleri görülmektedir. Keman, ud, kanun, klarnet, viyolonsel ve kaval öğrencileri öğretmen sayılarının “orta” düzeyde olduğu görüşünü bildirirken ney, klâsik kemençe, tambur, tar, mey ve kabak kemane öğrencileri bu çalgıların öğretmenlerinin sayısının “az” olduğu düşüncesindedir.

Tablo 3.33. Tercih ettiğiniz çalgının eğitimini verecek yeterli sayıda eğitici olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular

	ÖRNEKLEM	
	f	%
HİÇ	16	4,1
AZ	91	23,1
ORTA	122	31,0
ÇOK	95	24,1
PEK ÇOK	70	17,8
TOTAL	394	100,0

“Tercih ettiğiniz çalgının eğitimini verecek yeterli sayıda eğitici olduğunu düşünüyor musunuz” sorusuna yönelik genel bulguların rakamsal dağılımı gösteren tablo 33 incelendiğinde; Türk müziği enstrümanlarının öğretmen sayılarının “orta” düzeyde olduğu görüşünün desteklendiği görülmektedir.

3.2.14. On Dördüncü Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar

Tablo 3.34. Tercih ettiğiniz çalgının eğitiminde İnternette faydalanılabileceğiniz eğitim materyallerinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular

	HİÇ		AZ		ORTA		ÇOK		PEK ÇOK	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
KEMAN	1	1,5	19	28,4	<u>25</u>	<u>37,3</u>	18	26,9	4	6,0
UD	1	2,9	<u>15</u>	<u>44,1</u>	7	20,6	6	17,6	5	14,7
KANUN	4	18,2	6	27,3	<u>8</u>	<u>36,4</u>	4	18,2	-	-
KLARNET	2	12,5	3	18,8	<u>6</u>	<u>37,5</u>	2	12,5	3	18,8
VİYOLENSEL	1	7,7	<u>7</u>	<u>53,8</u>	5	38,5	-	-	-	-
NEY	-	-	<u>7</u>	<u>53,8</u>	2	15,4	4	30,8	-	-
KLASİK KEMENÇE	2	14,3	<u>7</u>	<u>50,0</u>	3	21,4	2	14,3	-	-
TAMBUR	-	-	<u>8</u>	<u>66,7</u>	2	16,7	-	-	2	16,7
BAĞLAMA	2	1,6	19	15,2	<u>44</u>	<u>35,2</u>	41	32,8	19	15,2
KAVAL	1	4,0	<u>13</u>	<u>52,0</u>	6	24,0	5	20,0	-	-
TAR	4	33,3	<u>5</u>	<u>41,7</u>	3	25,0	-	-	-	-
MEY	-	-	<u>6</u>	<u>50,0</u>	4	33,3	2	16,7	-	-
KABAK KEMANE	6	20,7	<u>14</u>	<u>48,3</u>	6	34,5	2	6,9	1	3,4

“Tercih ettiğiniz çalgının eğitiminde İnternette faydalanılabileceğiniz eğitim materyallerinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz” sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulguların yer aldığı tablo 34 incelendiğinde; keman, kanun, klarnet ve bağlama çalgılarının internetteki eğitim materyallerinin ağırlıklı olarak “orta” düzeyde olduğu görüşünün desteklendiği görülmektedir. Bunun yanı sıra ud, viyolonsel, ney, klâsik kemençe, tambur, kaval, tar, mey ve kabak kemane çalgılarının ise internette faydalanılabilecek materyallerinin ve eğitim dokümanlarının “az” seviyede olduğu görüşü tabloda ki rakamsal verilerle desteklenmektedir.

Günümüzde dijital veri imkanının çoğalmış olması, insanları eğitim aldıkları alanda daha rahat şartlara erişirmekle beraber, öğrenme sürecini de kısaltarak zaman kazandırdığı görülmektedir. Bu bağlamda yapılacak yeni planlamalarla dijital imkanların artırılmasının çok daha faydalı katkıların olacağı kanaatindeyiz.

Tablo 3.35. Tercih ettiğiniz çalgının eğitiminde İnternette faydalanılabileceğiniz eğitim materyallerinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular

	ÖRNEKLEM	
	f	%
HİÇ	24	6,1
AZ	<u>129</u>	<u>32,7</u>
ORTA	121	30,7
ÇOK	86	21,8
PEK ÇOK	34	8,6
TOTAL	394	100,0

Türk müziği çalgı aletlerinin, internette faydalanılabilecek eğitim materyallerinin yeterli olduğu görüşüne verilen yanıtlarının genel dağılımını gösteren tablo 35 incelendiğinde; örneklemelerin ağırlıklı olarak “az” görüşünü destekledikleri görülmektedir. 394 örneklemden yalnızca %8,6’sı “pek çok” olduğu düşüncesinde oldukları elde edilen genel bulgular arasındadır.

3.2.15. On Beşinci Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar

Tablo 3.36. Tercih ettiğiniz çalgının Türk müziği metotlarının yeterli sayıda olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular

	HİÇ		AZ		ORTA		ÇOK		PEK ÇOK	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
KEMAN	2	3,0	<u>29</u>	<u>43,3</u>	10	14,9	17	25,4	9	13,4
UD	-	-	5	14,7	8	23,5	<u>11</u>	<u>32,4</u>	10	29,4
KANUN	-	-	6	27,3	<u>8</u>	<u>36,4</u>	7	35,8	1	4,5
KLARNET	2	12,5	<u>8</u>	<u>50,0</u>	1	6,3	3	18,8	2	12,5
VİYOLENSEL	-	-	<u>11</u>	<u>84,6</u>	-	-	2	15,4	-	-
NEY	-	-	-	-	<u>6</u>	<u>46,2</u>	4	30,8	3	23,1
KLASİK KEMENÇE	-	-	4	28,6	<u>6</u>	<u>42,9</u>	2	14,3	2	14,3
TAMBUR	1	8,3	2	16,7	<u>5</u>	<u>41,7</u>	2	16,7	2	16,7
BAĞLAMA	2	1,6	15	12,0	35	28,0	<u>47</u>	<u>37,6</u>	26	20,8
KAVAL	3	12,0	5	20,0	<u>12</u>	<u>48,0</u>	4	16,0	1	4,0
TAR	-	-	<u>6</u>	<u>50,0</u>	4	33,3	2	16,7	-	-
MEY	2	16,7	<u>4</u>	<u>33,3</u>	2	16,7	<u>4</u>	<u>33,3</u>	-	-
KABAK KEMANE	3	10,3	6	20,7	<u>9</u>	<u>31,0</u>	7	24,1	4	13,8

“Tercih ettiğiniz çalgının Türk müziği metotlarının yeterli sayıda olduğunu düşünüyor musunuz” sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulguların yer aldığı tablo 36 incelendiğinde; örneklemilerin ağırlıklı olarak ud, bağlama ve mey çalgısı için “çok” görüşünü destekleyerek Türk müziği metotlarının yeterli sayıda olduğu düşüncesinde oldukları görülmektedir. Kanun, ney, klâsik kemençe, tambur, kaval ve kabak kemane gibi Türk müziğine ait olan enstrümanların ise Türk müziği metotlarının “orta” seviyede olduğu görüşleri elde edilen bulgular arasındadır. Bunların yanı sıra keman, klarnet, viyolonsel, tar ve mey gibi çalgıların ise Türk müziği metotlarının “az” olduğu görüşleri desteklenmektedir.

Tablo3.37. Tercih ettiğiniz çalgının Türk müziği metotlarının yeterli sayıda olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular

	ÖRNEKLEM	
	f	%
HİÇ	15	3,8
AZ	101	25,6
ORTA	112	28,4
ÇOK	106	26,9
PEK ÇOK	60	15,2
TOTAL	394	100,0

“Tercih ettiğiniz çalgının Türk müziği metotlarının yeterli sayıda olduğunu düşünüyor musunuz” sorusuna yönelik genel bulguların rakamsal dağılımlarını gösteren tablo 37 incelendiğinde; “az” ve “orta” görüşlerini birleştirdiğimiz zaman Türk müziği çalgı aletlerinin yine kendi müziğimizin eğitime yönelik metot ve kitap sayılarının “az” olduğu görüşlerinin %55 gibi rakamlara ulaştığı görülmektedir.

3.2.16. On Altıncı Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar

Tablo 3.38. Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye’deki eğitiminin yaygınlık ve nitelik bakımından yeterli olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular

	HİÇ		AZ		ORTA		ÇOK		PEK ÇOK	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
KEMAN	3	4,5	7	10,4	<u>36</u>	<u>53,7</u>	15	22,4	6	9,0
UD	1	2,9	4	11,8	<u>12</u>	<u>35,3</u>	15	41,1	2	5,9
KANUN	3	13,6	3	13,6	<u>11</u>	<u>50,0</u>	5	22,7	-	-
KLARNET	2	12,5	3	18,8	<u>9</u>	<u>56,3</u>	1	6,3	1	6,3
VİYOLENSEL	-	-	1	7,7	<u>12</u>	<u>92,3</u>	-	-	-	-
NEY	-	-	2	15,4	<u>9</u>	<u>69,2</u>	1	7,7	1	7,7
KLASİK KEMENÇE	2	14,3	<u>6</u>	<u>42,9</u>	4	28,6	2	14,3	-	-
TAMBUR	2	16,7	<u>4</u>	<u>33,3</u>	3	25,0	-	-	3	25,0
BAĞLAMA	1	0,8	9	7,2	37	29,6	<u>42</u>	<u>33,6</u>	36	28,8
KAVAL	2	8,0	5	20,0	<u>14</u>	<u>56,0</u>	1	4,0	3	12,0
TAR	4	33,3	4	33,3	<u>6</u>	<u>50,0</u>	2	16,7	2	16,7
MEY	-	-	4	33,3	<u>6</u>	<u>50,0</u>	2	16,7	-	-
KABAK KEMANE	2	6,9	<u>15</u>	<u>51,7</u>	7	24,1	2	6,9	3	10,3

“Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye’deki eğitiminin yaygınlık ve nitelik bakımından yeterli olduğunu düşünüyor musunuz” sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulguların yer aldığı tablo 38 incelendiğinde; örneklemelerin, bağlama çalgısının eğitiminin yaygınlığı ve nitelikli oluşu görüşünü ağırlıklı olarak “çok” yanıtını vererek destekledikleri görülmektedir. Keman, ud, kanun, klarnet, viyolonsel, ney, kaval, tar ve mey çalgısını icra eden öğrencilerin ise “orta” düzeyinde yanıt verdikleri elde edilen bulgular arasındadır. Bunların yanı sıra klâsik kemençe, tambur ve kabak kemane öğrencileri, bu çalgıların eğitiminin yaygın ve nitelikli oluşu görüşlerine ağırlıklı olarak “az” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 3.39. Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye’deki eğitiminin yaygınlık ve nitelik bakımından yeterli olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular

	ÖRNEKLEM	
	f	%
HİÇ	22	5,6
AZ	67	17,0
ORTA	162	41,1
ÇOK	88	22,3
PEK ÇOK	55	14,0
TOTAL	394	100,0

Türk müziği çalgı aletlerinin eğitiminin yaygın oluşu ve nitelikli olduğu görüşüne ait örneklem görüşlerinin yer aldığı tablo 39 incelendiğinde; 394 örneklemde %41,1’i bu çalgıların eğitiminin yaygın ve nitelikli olduğu görüşlerine “orta” düzeyde yanıt verdikleri görülmektedir.

3.2.17. On Yedinci Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar

Tablo 3.40. Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye’deki makamsal müziğe adaptasyon konusunda problem yaşadığını düşünüyor musunuz (akort sistemi, anahtar, vb.)? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular

	HİÇ		AZ		ORTA		ÇOK		PEK ÇOK	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
KEMAN	17	25,4	17	25,4	25	37,3	6	9,0	2	3,0
UD	12	35,3	10	29,4	6	17,6	3	8,8	3	8,8
KANUN	9	40,9	8	36,4	34	18,2	1	4,5	-	-
KLARNET	5	31,3	6	37,5	2	12,5	3	18,8	-	-
VİYOLENSEL	-	-	3	23,1	8	61,5	-	-	2	15,4
NEY	3	23,1	-	-	6	46,2	3	23,1	1	7,7
KLASİK KEMENÇE	2	14,3	-	-	8	57,1	4	28,6	-	-
TAMBUR	8	66,7	-	-	4	33,3	-	-	-	-
BAĞLAMA	43	34,4	27	21,6	27	21,6	19	15,2	9	7,2
KAVAL	4	16,0	13	52,0	4	16,0	2	8,0	2	8,0
TAR	9	75,0	3	25,0	-	-	-	-	-	-
MEY	5	41,66	2	16,7	3	25,0	2	16,7	-	-
KABAK KEMANE	12	41,4	10	34,5	4	13,8	2	6,9	1	3,4

Türk müziği çalgı aletlerinin Türkiye’deki makamsal müziğe adaptasyonu konusunda problem yaşıyıp yaşamadığı görüşlerinin rakamsal dağılımını gösteren tablo 40 incelendiğinde; keman, viyolonsel, ney ve klâsik kemençe örneklemelerinin “orta” düzeyde olduğu görüşünü destekledikleri görülmektedir. Klarnet, kaval ve tar öğrencileri ağırlıklı olarak “az” yanıtını verirken ud, kanun, tambur, bağlama, mey ve kabak kemane öğrencileri ağırlıklı “hiç” görüşünü desteklemişlerdir.

Tablo sonuçlarına bakıldığı zaman, özellikle perdesiz ve yaylı enstrümanlarda makamsal adaptasyon sorununun yoğunlukta olduğu görülmektedir. Bunun nedenleri arasında Türk Müziği makamsal yapısının şed makamlar ve koma seslerin varlığı nedeniyle özellikle perdesiz çalgılarda icra aşamasında entonasyon sorunlarına yol açtığı şeklinde ifade edilebilir.

Tablo 3.41. Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye’deki makamsal müziğe adaptasyon konusunda problem yaşadığını düşünüyor musunuz (akort sistemi, anahtar, vb.)? Sorusuna yönelik genel bulgular

	ÖRNEKLEM	
	f	%
HİÇ	<u>125</u>	<u>31,7</u>
AZ	102	25,9
ORTA	102	25,9
ÇOK	45	11,4
PEK ÇOK	20	5,1
TOTAL	394	100,0

“Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye’deki makamsal müziğe adaptasyon konusunda problem yaşadığını düşünüyor musunuz (akort sistemi, anahtar, vb.)” sorusuna yönelik genel bulguların yer aldığı tablo 41’i incelediğimizde; Türk müziği çalgı aletlerinin Türkiye’deki makamsal müziğe adaptasyon konusunda problem yaşıyıp yaşamadığı konusunda ki örneklem görüşlerinin ağırlıklı olarak “hiç” düzeyinde olduğu görülmektedir.

3.2.18. On Sekizinci Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar

Tablo 3.42. Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye şartlarında temin edilmesinin zor olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular

	HİÇ		AZ		ORTA		ÇOK		PEK ÇOK	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
KEMAN	<u>28</u>	<u>41,8</u>	20	29,9	14	20,9	5	7,5	-	-
UD	11	32,4	<u>15</u>	<u>44,1</u>	8	23,5	-	-	1	2,9
KANUN	2	9,1	<u>8</u>	<u>36,4</u>	3	13,6	3	13,6	6	27,3
KLARNET	3	18,8	<u>5</u>	<u>31,3</u>	<u>5</u>	<u>31,3</u>	2	12,5	1	6,3
VİYOLONSEL	1	7,7	1	7,7	<u>10</u>	<u>76,9</u>	1	7,7	-	-
NEY	<u>8</u>	<u>61,5</u>	3	21,1	2	15,4	-	-	-	-
KLASİK KEMENÇE	2	14,3	2	14,3	<u>8</u>	<u>57,1</u>	2	14,3	-	-
TAMBUR	2	16,7	2	16,7	<u>5</u>	<u>41,7</u>	3	25,0	-	-
BAĞLAMA	<u>62</u>	<u>49,6</u>	23	18,4	20	16,0	14	11,2	6	4,8
KAVAL	<u>12</u>	<u>48,0</u>	7	28,0	6	24,0	-	-	-	-
TAR	1	8,3	-	-	1	8,3	4	33,3	<u>6</u>	<u>50,0</u>
MEY	<u>8</u>	<u>66,7</u>	2	16,7	-	-	2	16,7	-	-
KABAK KEMANE	<u>11</u>	<u>37,9</u>	6	20,7	8	27,6	3	10,3	1	3,4

Araştırmaya konu olan çalgı aletlerinin Türkiye’de temin edilmesinin zor ya da kolay olduğunu gösteren tablo 42 incelendiğinde; tar çalgısının teminine yönelik örneklem görüşlerinin ağırlıklı olarak “pek çok” düzeyinde olduğu görülmektedir. Klarnet, viyolonsel, klâsik kemençe ve tambur çalgılarının temin edilmesinin zorluğunun “orta” düzeyde olduğunun desteklendiği elde ettiğimiz bulgular arasındadır. Ud, kanun ve klarnet çalgılarını icra eden öğrenciler bu çalgılarının temin edilmesinin zor olduğu görüşünün “az” seviye de olduğunu desteklerken, keman, ney, bağlama, kaval, mey ve kabak kemane çalgılarının Türkiye de temin edilmesinin zor olmadığı görüşlerinin desteklendiği görülmektedir.

Tablo 3.43. Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye şartlarında temin edilmesinin zor olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular

	ÖRNEKLEM	
	f	%
HİÇ	151	38,3
AZ	90	22,8
ORTA	93	23,6
ÇOK	39	9,9
PEK ÇOK	21	5,3
TOTAL	394	100,0

“Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye şartlarında temin edilmesinin zor olduğunu düşünüyor musunuz” sorusuna yönelik genel bulguların rakamsal dağılımının yer aldığı tablo 43 incelendiğinde; Türk müziği çalgılarının Türkiye şartlarında temin edilmesinin zor olmadığı görüşünün, 394 örneklemin %38,3 ü tarafından desteklendiği görülmektedir. “az” görüşü bu oranla birleştiğinde rakam %60'lara ulaşmaktadır.

3.2.19. On Dokuzuncu Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar

Tablo 3.44. Tercih ettiğiniz çalgının bakım ve onarım imkânları bakımından sıkıntı yaşadığınızı düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular

	HİÇ		AZ		ORTA		ÇOK		PEK ÇOK	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
KEMAN	13	19,4	28	41,8	19	28,4	7	10,4	-	-
UD	7	20,6	12	35,3	7	20,6	6	17,7	2	5,9
KANUN	4	18,2	4	18,2	9	40,9	3	13,6	2	9,1
KLARNET	2	12,5	2	12,5	2	12,5	6	37,5	4	25,0
VİYOLENSEL	-	-	-	-	9	69,2	2	15,4	2	15,4
NEY	7	53,8	6	46,2	-	-	-	-	-	-
KLASİK KEMENÇE	-	-	-	-	10	71,4	-	-	4	28,6
TAMBUR	3	25,0	-	-	6	50,0	1	8,3	2	16,7
BAĞLAMA	46	36,8	37	29,6	25	20,0	11	8,0	6	4,8
KAVAL	12	48,0	7	28,0	3	12,0	3	12,0	-	-
TAR	-	-	2	16,7	2	16,7	8	66,7	-	-
MEY	5	41,7	3	25,0	2	16,7	-	-	2	16,7
KABAK KEMANE	6	20,7	10	34,5	7	24,1	5	17,2	1	3,4

“Tercih ettiğiniz çalgının bakım ve onarım imkânları bakımından sıkıntı yaşadığınızı düşünüyor musunuz” sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulguların yer aldığı tablo 44 incelendiğinde; klarnet ve tar öğrencilerinin bu çalgıların bakımında ve bakımında problem yaşadıkları ve “çok” yanıtını destekledikleri görülmektedir. Kanun, viyolonsel, klâsik kemençe ve tambur öğrencileri ağırlıklı olarak “orta” düzeyde problem yaşadığı görüşünü bildirirken, keman, ud ve kabak kemane öğrencileri az da olsa problem yaşadığı yanıtını vermişlerdir. Bunların yanı sıra ney, bağlama, kaval ve mey öğrencileri bu çalgıların bakım ve onarımında problem yaşayıp yaşamadıkları sorusuna ağırlıklı olarak “hiç” yanıtını vererek problem yaşamadıkları görüşünü destekledikleri elde edilen bulgulardandır.

Tablo 3.45. Tercih ettiğiniz çalgının bakım ve onarım imkânları bakımından sıkıntı yaşadığınızı düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular

	ÖRNEKLEM	
	f	%
HİÇ	104	26,4
AZ	<u>112</u>	<u>28,4</u>
ORTA	101	25,6
ÇOK	52	13,2
PEK ÇOK	25	6,3
TOTAL	394	100,0

“Tercih ettiğiniz çalgının bakım ve onarım imkânları bakımından sıkıntı yaşadığınızı düşünüyor musunuz” sorusuna yönelik genel bulguların yer aldığı tablo 45’i incelediğimizde; Türk müziği çalgılarını icra eden lisans öğrencilerinin bu çalgıların bakım ve onarımı bakımından problem yaşamadıkları ve 394 örneklemden %28,4 ünün bu görüşe “az” yanıtını verdikleri görülmektedir. Bu oran “hiç” yanıtını veren örneklem görüşleriyle birleştirildiğinde %55’lere ulaşmaktadır.

3.2.20. Yirminci Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar

Tablo 3.46. Tercih ettiğiniz çalgının diğer müzik aletlerine göre daha ucuz olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular

	HİÇ		AZ		ORTA		ÇOK		PEK ÇOK	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
KEMAN	<u>26</u>	<u>38,8</u>	18	26,9	22	32,8	1	1,5	-	-
UD	8	23,5	<u>13</u>	<u>38,2</u>	12	35,3	1	2,9	-	-
KANUN	<u>16</u>	<u>72,7</u>	3	13,6	3	13,6	-	-	-	-
KLARNET	<u>9</u>	<u>56,3</u>	6	37,5	1	6,3	-	-	-	-
VİYOLONSEL	<u>11</u>	<u>84,6</u>	-	-	2	15,4	-	-	-	-
NEY	2	15,4	-	-	2	15,4	1	7,7	<u>8</u>	<u>61,5</u>
KLASİK KEMENÇE	<u>8</u>	<u>57,1</u>	2	14,3	4	28,6	-	-	-	-
TAMBUR	4	33,3	<u>7</u>	<u>58,3</u>	1	8,3	-	-	-	-
BAĞLAMA	24	19,2	29	23,2	<u>54</u>	<u>43,2</u>	14	11,2	4	3,2
KAVAL	-	-	4	16,0	6	24,0	5	20,0	<u>10</u>	<u>40,0</u>
TAR	<u>8</u>	<u>66,7</u>	2	16,7	-	-	2	16,7	-	-
MEY	-	-	<u>6</u>	<u>50,0</u>	4	33,3	2	16,7	-	-
KABAK KEMANE	5	17,2	5	17,2	<u>11</u>	<u>37,9</u>	6	20,7	2	6,9

Tablo 46 incelendiğinde; örneklemelerin ney ve kaval çalgılarının diğer müzik aletlerine göre daha ucuz olduğu görüşünü destekledikleri ve ağırlıklı olarak “pek çok” yanıtını verdikleri görülmektedir. Bağlama ve kabak kemane öğrencileri bu çalgıların diğer çalgılara kıyasla maliyetinin ortalama düzeyde olduğunu desteklerken ud, tambur ve mey çalan öğrencilerin bu çalgıların diğer çalgılara göre daha pahalı olduğu düşüncesini destekledikleri elde edilen bulgular arasındadır. Bunların yanı sıra keman, kanun, klarnet, viyolonsel, klâsik kemençe ve tar öğrencileri soruya “hiç” yanıtını vererek bu çalgıların diğer çalgı aletleriyle kıyaslandığında daha pahalı olduğu görüşlerini desteklemişlerdir.

Tablo 3.47. Tercih ettiğiniz çalgının diğer müzik aletlerine göre daha ucuz olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular

	ÖRNEKLEM	
	f	%
HİÇ	104	26,4
AZ	112	28,4
ORTA	101	25,6
ÇOK	52	13,2
PEK ÇOK	25	6,3
TOTAL	394	100,0

“Tercih ettiğiniz çalgının diğer müzik aletlerine göre daha ucuz olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulguların yer aldığı tablo 47’yi incelediğimizde; örneklemelerin 112’si (%28.4) “az” yanıtını vererek çalgılarının diğer enstrümanlara göre daha pahalı olduğu görüşünü belirtmişlerdir. Bu oran “hiç” yanıtını veren görüşlerle birleştirildiğinde Türk Müziği çalgı aletlerinin genel anlamda yüksek maliyetli olduğu görüşünün desteklendiği görülmektedir.

3.2.21. Yirmi Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar

Tablo 3.48. Tercih ettiğiniz çalgının transpoze (göçürme) konusunda icrasının kolay olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna meslek çalgısı değişkenine yönelik bulgular

	HİÇ		AZ		ORTA		ÇOK		PEK ÇOK	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
KEMAN	22	32,8	25	37,3	13	19,4	6	9,0	1	1,5
UD	5	14,7	5	14,7	16	47,1	4	11,8	4	11,8
KANUN	2	9,1	4	18,2	7	31,8	8	36,4	1	4,5
KLARNET	1	6,3	4	25,0	8	50,0	3	18,8	-	-
VİYOLENSEL	3	23,1	1	7,7	8	61,5	-	-	1	7,7
NEY	5	38,5	4	30,8	3	23,1	-	-	1	7,7
KLASİK KEMENÇE	-	-	9	64,3	5	35,7	-	-	-	-
TAMBUR	-	-	-	-	6	50,0	2	16,7	4	33,3
BAĞLAMA	9	7,2	15	12,0	65	52,0	15	12,0	21	16,8
KAVAL	4	16,0	9	36,0	7	28,0	4	16,0	1	4,0
TAR	-	-	4	33,3	8	66,7	-	-	-	-
MEY	6	50,0	-	-	4	33,3	2	16,7	-	-
KABAK KEMANE	7	24,1	10	34,5	6	20,7	2	6,9	4	13,8

Tablo 48 incelendiğinde; örneklemelerin kanun çalgısının, transpoze konusunda diğer Türk müziği çalgılarına göre daha kolay olduğu görüşünü destekledikleri ve soruya ağırlıklı olarak “çok” yanıtını verdikleri görülmektedir. Ud, klarnet, viyolonsel, tambur, bağlama ve tar çalgılarının diğer enstrümanlara kıyasla transpoze konusunda zorluk seviyesinin ortalama düzeyde olduğu örneklemeler tarafından desteklenmiştir. “az” ve “hiç” oranları bileştirildiğinde keman, ney, klâsik kemençe, kaval, mey ve kabak kemane çalgılarının, transpoze ve göçürme konusunda icrasının zor olduğu görüşleri, örneklemelerin ağırlıklı olarak “hiç” yanıtını vermeleriyle desteklendiği görülmektedir.

Tablo 3.49. Tercih ettiğiniz çalgının transpoze (göçürme) konusunda icrasının kolay olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna yönelik genel bulgular

	ÖRNEKLEM	
	f	%
HİÇ	64	16,2
AZ	90	22,8
ORTA	156	39,6
ÇOK	46	11,7
PEK ÇOK	38	9,6
TOTAL	394	100,0

“Tercih ettiğiniz çalgının transpoze (göçürme) konusunda icrasının kolay olduğunu düşünüyor musunuz” sorusuna yönelik genel bulguların rakamsal dağılımını gösteren tablo 49 incelendiğinde; Türk müziğinde kullanılan ve lisans seviyesinde eğitimi verilen çalgıların transpoze ve göçürme konusunda icralarının zorluk düzeyinin “orta” seviyesinde olduğu örneklem görüşleri tarafından desteklendiği görülmektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

4.1. Sonuçlar

4.1.1. Birinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Tercih ettiğiniz çalgıyı lisans öncesinde tanıma ve icra etme durumunuz nedir? Sorusu çalışmamızın birinci alt problemini oluşturmaktadır. Elde edilen bulgular incelendiğinde, lisans düzeyi Türk müziği eğitimi veren devlet konservatuvarlarında, çalgı eğitimi alan öğrencilerden keman ve bağlama çalgılarını icra eden öğrencilerin, bu çalgıları lisans öncesinde tanıma ve icra etme durumlarının az da olsa var olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmamız kapsamında incelediğimiz diğer on bir çalgı aletini icra eden öğrencilerin meslek çalgılarını lisans öncesinde tanımadığı ve icra etmediği tespit edilmiştir.

4.1.2. İkinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Tercih ettiğiniz çalgının lisans öncesinde tanınmış veya icra edilmiş olmasının eğitimi olumlu yönde etkileyeceğini düşünüyor musunuz? Sorusu araştırmanın ikinci alt problemini oluşturmaktadır. Örneklem görüşleri incelendiğinde, lisans eğitimine başlamadan önce, bireysel çalgıların lisans öncesinde tanınmış veya icra edilmiş olmasının eğitim sürecini olumlu yönde etkileyeceği sonucuna ulaşılmıştır.

4.1.3. Üçüncü Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Dinlediğiniz müzik türleri ile doğru orantılı enstrüman seçmenin gelişimi olumlu etkileyeceğinizi düşünüyor musunuz? Sorusu araştırmanın üçüncü alt problemini oluşturmaktadır. Dinlenen müzik türleri ile doğru orantılı meslek çalgısı seçimi yapmış olmanın, icra anlamında gelişimi olumlu yönde etkileyeceği örneklemelerin büyük çoğunluğu tarafından desteklenmiş ve ilgili alanda çalgı aleti seçimi yapmış olmak gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

4.1.4. Dördüncü Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Meslek çalgısı tercihi yapılırken seçtiğiniz enstrüman hakkında genel bir tanıtım yapıldığını düşünüyor musunuz? Sorusu araştırmanın dördüncü alt problemini oluşturmaktadır. Bireysel çalgı seçimi yapılan lisans eğitim süreci başlangıcında, ilgililer tarafından öğrencilere çalgı aletleriyle alakalı tanıtım ve bilgilendirme yapılmasının ortalama düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

4.1.5. Beşinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Tercih ettiğiniz çalgının evrensel bir çalgı olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusu araştırmanın beşinci alt problemini oluşturmaktadır. Örneklem görüşleri incelendiğinde, Türk müziği çalgı aletlerinin evrensel olduğu görüşü çoğunluk tarafından desteklenmiştir. Türk müziği devlet konservatuvarlarında eğitimi verilen çalgı aletlerinden mey icracılarının, bu çalgıyı evrensel olarak nitelendirmediği sonucuna ulaşılmıştır. Bunların yanı sıra klarnet, viyolonsel, keman ve bağlama icra eden örneklemler ağırlıklı olarak bu çalgıların evrensel olarak nitelendirildiği tespit edilmiştir.

4.1.6. Altıncı Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Tercih ettiğiniz çalgının yaşadığınız yörenin müziğinde yaygın olarak kullanılıyor olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusu araştırmanın altıncı alt problemini oluşturmaktadır. Alt probleme yönelik bulgular incelendiğinde, ud, kanun, bağlama ve kaval çalgılarının, lisans düzeyinde bu çalgıların eğitimini alan öğrencilerin yöresel müziklerinde yaygın olarak kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Keman çalgısı yöre müziklerinde ortalama düzeyde kullanılıyorken, viyolonsel, ney, klâsik kemençe, tambur, tar, mey ve kabak kemane çalgılarının, öğrencilerin kendi yörelerinde yaygın olarak kullanılmadığı belirlenmiştir.

4.1.7. Yedinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Tercih ettiğiniz çalgı aile bireylerinden biri tarafından icra ediliyor mu? Sorusu araştırmanın yedinci alt problemini oluşturmaktadır. Örneklemelerin verdiği cevaplar incelendiğinde, genel olarak meslek çalgılarının aile bireylerinden herhangi biri tarafından icra edilmediği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma kapsamında ki on üç çalgı

aletinin aile bireyleri tarafından kısmen icra edilse de klâsik kemençe enstrümanının icra edildiğine dair bir sonuca ulaşılmamıştır.

4.1.8. Sekizinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Fiziksel özellikleriniz nedeniyle tercih ettiğiniz çalgının icrasında problem yaşadığınızı düşünüyor musunuz? Sorusu araştırmanın sekizinci alt problemini oluşturmaktadır. Çalgı aleti icra etmek, bedeni ve zihni bir bütün olarak kullanmayı gerektirir. Fiziksel özelliklerimiz her çalgı aletini icra edebileceğimiz konusunda bizlere problem yaşatabilir. Sekizinci alt probleme yönelik bulgular incelendiğinde, araştırma örneklemlerinin büyük bir çoğunluğunun fiziksel özellikleri nedeniyle, meslek çalgılarını icra ederken herhangi bir problem yaşamadığı sonucuna ulaşılmıştır. Klâsik kemençe icra eden öğrencilerin bu soruya problem yaşadıkları şeklinde yanıt verdikleri ve çalgının icrasında fiziksel özelliklerinin kendilerine problem oluşturduğu sonucu elde edilmiştir.

4.1.9. Dokuzuncu Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Tercih ettiğiniz çalgının yapısal özellikleri nedeniyle icrada zorluklar yaşadığınızı düşünüyor musunuz? Sorusu araştırmanın dokuzuncu alt problemini oluşturmaktadır. Çalgı aletlerinin boyutları, tuşe kalınlığı, perdeler arasındaki mesafenin uzaklık veya yakınlığı, tutuluş şekli veya oktav aralıkları göz önüne alınıp ilgili soruya verilen örneklem cevapları incelendiğinde, keman, viyolonsel, klâsik kemençe ve kabak kemane gibi yaylı ve perdesiz olan enstrümanların icrasında problem yaşandığı, araştırma kapsamındaki diğer çalgı aletlerinde genel olarak problem yaşanmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

4.1.10. Onuncu Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Tercih ettiğiniz çalgının yaylı/mızraplı/nefesli çalgılar ailesine mensup olmasından ya da perdeli/perdesiz olmasından kaynaklı problem yaşadığınızı düşünüyor musunuz? Sorusu araştırmanın onuncu alt problemini oluşturmaktadır. Çalım tekniği bakımından çalgı aletlerinin icrası birbirinden farklılık göstermektedir. Perdesiz enstrümanlarda genel olarak entonasyon problemi yaşayabilme olasılığı, perdeli çalgı aletlerine göre daha olası bir durum olarak değerlendirilebilir. Mızraplı çalgıların aceliteli eserler icra etme konusunda ki zorluk seviyesinin de yaylı çalgılara göre daha

yüksek olduğu bilinmektedir. Bu bağlamda görüşlerini aldığımız örneklem grubunun ilgili soruyla alakalı rakamsal verileri incelendiğinde, perdesiz ve yaylı çalgı aletlerini icra eden lisans öğrencilerinin genel olarak problem yaşadığı, nefesli, mızraplı ve perdeli çalgıları icra eden öğrencilerin problem yaşamadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

4.1.11. On Birinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye’deki kullanım sahasının ve iş olanaklarının geniş olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusu araştırmanın on birinci alt problemini oluşturmaktadır. Lisans eğitimi sürecinde hedeflenen meslek kaygısı ve gelecek planlaması bakımından meslek çalgısının iş olanakları sağlayıp sağlamadığı konusundaki örneklem görüşleri incelendiğinde, keman, klarnet, ney ve bağlama çalgılarının iş olanakları bakımından yaygın olduğu tespit edilmiştir. Ud, kanun, kaval ve kabak kemane çalgıları orta düzeyde yaygınlık ve iş olanağı bakımından değerlendirilirken, viyolonsel, klasik kemençe, tambur, tar ve mey çalgılarının kullanım sahası ve iş olanakları bakımından yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Genel olarak Türk müziği devlet konservatuvarlarında eğitimi verilen çalgı aletlerinin yaygınlık ve iş olanakları bakımından yeterliliğinin ortalama düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

4.1.12. On İkinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye’de ki müzik türlerinin birçoğuna eşlik edebileceğini düşünüyor musunuz? Sorusu araştırmanın on ikinci alt problemini oluşturmaktadır. Bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de müzik türleri farklılıklar göstermektedir. Çalgı aletleri de bu müzik türleriyle doğru orantılı bir şekilde sınıflanarak gruplanabilir. Üslup, tavır veya teknik anlamda icra edilirken o türe göre kurallar uygulanabilir veya her bir müzik türünün kendine ait özellikleri, çalgının icrasına yansıyabilmektedir. Bu anlamda ilgili alt probleme yönelik örneklem görüşleri incelendiğinde, Türk müziği devlet konservatuvarlarında eğitimi verilen çalgı aletlerinin genel olarak ülkemizde ki müzik türlerinin birçoğuna eşlik edebileceği sonucuna ulaşılmıştır. Mey çalgısını tercih eden örneklemelerin görüşlerinin olumsuz olması ise, bu çalgının ağırlıklı olarak Türk halk müziğinde kullanılmasından kaynaklanmaktadır.

4.1.13. On Üçüncü Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Tercih ettiğiniz çalgının eğitimini verecek yeterli sayıda eğitici olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusu araştırmanın on üçüncü alt problemini oluşturmaktadır. Çalgı eğitiminin çok yönlü olarak ele alınması gereği şüphesiz çok önemlidir. Yol göstermek ve birikimlerini aktarmak bakımından donanımını tamamlamış bir eğitmen bu gerekliliklerin en başında gelir. Eğiten ve eğitilen arasındaki uyum her iki tarafında gelişimine önemli katkılar sağlamaktadır. Sanat eğitimi veren kurumların özellikle eğitmen konusunda uygulamaya koyacağı politikalar ileriki dönemler için çok önem arz etmektedir. On üçüncü alt probleme ait bulgular incelendiğinde, keman, ud, kanun, klarnet ve viyolonsel eğitmenlerinin sayısının ortalama düzeyde olduğu, ney, klasik kemençe, tambur, kaval, tar, mey ve kabak kemane eğitmen sayılarının ise az olduğu tespit edilmiştir. Bağlama çalgısının eğitmen sayısı bakımından çok olduğu elde edilen sonuçlardandır.

4.1.14. On Dördüncü Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Tercih ettiğiniz çalgının eğitiminde internetten faydalanılabileceğiniz eğitim materyallerinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusu araştırmanın on dördüncü alt problemini oluşturmaktadır. Günümüz teknoloji imkânları, çalgı eğitiminde birebir örgün eğitimi destekler nitelikte olup, internet ortamında faydalanabileceğimiz materyaller (kitap, nota, etüt, egzersiz, video, vb.) bakımından imkân sağlamaktadır. Lisans öğrencilerinin çalgı eğitimi sürecinde internetteki kaynakları kullanma bilirliğini ölçtüğümüz bulgular incelendiğinde, keman, kanun, klarnet ve bağlama çalgılarının internetten faydalanılabilecek materyal sayılarının ortalama düzeyde olduğu araştırmaya konu olan diğer çalgıların materyallerinin az olduğu tespit edilmiştir. Genel anlamda Türk müziği çalgılarının eğitim materyallerinin internet ortamında az olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Dijital kaynakların çoğalması eğitimi daha geniş bir sahaya ve sürekli bir hale dönüştürmesi açısından önem arz etmekle beraber bu konuda kurumların dijital veri havuzu oluşturarak imkanları geliştirmesini biz değerli bulmaktayız.

4.1.15. On Beşinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Tercih ettiğiniz çalgının Türk müziği metotlarının yeterli sayıda olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusu araştırmanın on beşinci alt problemini oluşturmaktadır. Belirli periyotlar ve metotlarla ilerlemenin, çalgı eğitimindeki önemi birçok araştırmayla kanıtlanmıştır. Türk müziğine yönelik akademik anlamda eğitim devlet konservatuvarları tarafından yürütülmesine rağmen, çalgı eğitiminde kendi müziğimize yönelik metotların sayısının Keman, klarnet, viyolonsel, tar ve mey çalgılarında yetersiz olduğu, kanun, ney, klasik kemençe, tambur, kaval ve kabak kemane çalgılarında ortalama düzeyinde olduğu, ud, bağlama ve mey enstrümanlarında yeterli seviyede olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

4.1.16. On Altıncı Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye'deki eğitiminin yaygınlık ve nitelik bakımından yeterli olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusu araştırmanın on altıncı alt problemini oluşturmaktadır. Elde edilen bulgular incelendiğinde, klasik kemençe, tambur ve kabak kemane çalgılarının eğitiminin yaygınlık ve nitelik bakımından yetersiz olduğu, keman, ud, kanun, klarnet, viyolonsel, ney, kaval, tar ve mey çalgılarının ortalama seviyede olduğu, bağlama çalgısının eğitiminin ise yaygın ve nitelikli olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

4.1.17. On Yedinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye'deki makamsal müziğe adaptasyon konusunda problem yaşadığını düşünüyor musunuz? (akort sistemi, anahtar, vb.) sorusu araştırmanın on yedinci alt problemini oluşturmaktadır. Türk müziğinin makamsal yapısı, bazı enstrümanların icrasına uyum sağlayabilmesi açısından problem yaratabilmektedir. Alt probleme yönelik bulgular incelendiğinde ud, kanun, tambur, bağlama, mey, tar ve kabak kemane çalgılarının Türk müziğinin makamsal yapısına aykırı olmadığı, klarnet ve kaval çalgılarının adaptasyon konusunda az da olsa problem yaşadığı tespit edilmiştir. Bunların yanı sıra keman, viyolonsel, ney ve klasik kemençe çalgılarının Türk müziği makamlarının yapısına ortalama düzeyde problem yaşadığı elde edilen sonuçlardandır.

4.1.18. On Sekizinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye şartlarında temin edilmesinin zor olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusu araştırmanın on sekizinci alt problemini oluşturmaktadır. Elde edilen bulgular incelendiğinde, keman, ney, bağlama, kaval, mey ve kabak kemane çalgılarının temin edilmesinin, araştırma kapsamında ki diğer çalgı aletlerine göre daha kolay olduğu tespit edilmiştir. Örneklem, tar çalgısının temin edilmesine “zor” görüşünü bildirmiş, bu görüşe göre çalgının yapımını yürüten çalgı yapımcılarının az olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma kapsamında incelediğimiz diğer çalgıların temin edilmesinde ki zorluk seviyesi ortalama olarak belirlenmiştir. Genel olarak Türk müziğinde kullanılan çalgı aletlerinin ülkemiz şartlarında temin edilmesinin kolay olduğu elde edilen sonuçlardandır. Araştırma yapılan üniversiteler farklı coğrafyalarda olduğundan, Türkiye’nin her bölgesinde bu çalgıların üretiminin ya da satışının yaygın olduğu düşünülebilir.

4.1.19. On Dokuzuncu Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Tercih ettiğiniz çalgının bakım ve onarım imkânları bakımından sıkıntı yaşadığınızı düşünüyor musunuz? Sorusu araştırmanın on dokuzuncu alt problemini oluşturmaktadır. Örneklem görüşleri incelendiğinde, ney, bağlama, kaval ve mey çalgılarının bakım ve onarım konusunda imkânlarının yaygın olduğu, klarnet ve tar çalgılarının bakımı ve olası bir durumda onarımı konusunda zorluk yaşandığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Araştırma kapsamındaki diğer enstrümanların bakımının ve onarımının günümüz şartlarında problem olmadığı tespit edilmiştir.

Çalgı tarihi incelendiği zaman bir sazın kullanım biçimi ve süresi o sazın yapısal özelliklerinin ilk gün ki halinden olumlu anlamda daha ileriye gitmesine sebebiyet verdiği bilinmektedir. Günümüzde ise daha çok fabrikasyon çalgı aletlerinin çoğunlukta olduğu görülmektedir. Bu bağlamda çalgı yapım konusunda daha donanımlı sanatçıların varlığı çalgı kültürümüzün nesilden nesil’ e aktarılması açısından önemli bir durum olarak değerlendirilmelidir.

4.1.20. Yirminci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Tercih ettiğiniz çalgının diğer müzik aletlerine göre daha ucuz olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusu araştırmanın yirminci alt problemini oluşturmaktadır.

Lisans eğitim sürecinde, meslek çalgısı tercihi bakımından etkili faktörlerden biri de şüphesiz çalgıların maliyetidir. Bu bağlamda dönüt alınan örneklem görüşleri incelendiğinde, keman, kanun, klarnet, viyolonsel, klasik kemençe ve tar çalgılarının diğer müzik aletlerine göre daha pahalı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Örneklemelerden ney ve kaval icra edenlerin bu soruya, bu çalgıların ucuz olduğu yönünde yanıt verdiği tespit edilmiştir. Araştırma kapsamındaki diğer çalgı aletlerinin maliyet oranının ortalama düzeyinde olduğu, ulaştığımız diğer sonuçlardandır.

4.1.21. Yirmi Birinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

Tercih ettiğiniz çalgının transpoze (göçürme) konusunda icrasının kolay olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusu araştırmanın yirmi birinci alt problemini oluşturmaktadır. Örneklem görüşleri incelendiğinde, kanun sazının transpoze konusunda diğer çalgılara oranla daha kolay olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Üflemeli çalgılar sınıfında olan ney ve mey enstrümanlarını icra eden öğrencilerin, transpoze (göçürme) konusunda zorlandığı, araştırma kapsamında ki diğer çalgıların kısmen problem yaşadığı ulaştığımız sonuçlardandır.

4.2. Öneriler

Bu araştırmanın sonuçlarından yola çıkarak şu öneriler verilebilir.

- ✓ Lisans öncesi dönemden başlayarak, öğrencilerin sanatsal faaliyetlere etkin katılımı sağlanmalıdır. Lisans bünyesinde ders dışı faaliyet olarak öğrenciler sanatsal faaliyetlere özendirilebilir, ilgi ve istekleri doğrultusunda bir çalgı öğrenmeleri ya da müzik ile ilişkili farklı faaliyetlerde (koro, solo şarkı söylemek, okul bandosu, okul orkestrası vb.) rol almaları sağlanabilir.
- ✓ Türk müziği eğitimi veren devlet konservatuvarlarının öğrenci alımında yapılan mülakat sınavlarında, çalgı icrası yoksa sınava ekleyerek varsa da puanını yükselterek, müziksel çalma performans değerlendirme ölçekleri kullanılmalı, adayların bu alanlarındaki performanslarının değerlendirilmesinde kullanılan ölçütler titizlikle oluşturulmalıdır. Öğrencilerin sınavda bu kriterle karşılaşacağı sınav müfredatları yayımlandığında, konservatuvar sınavına hazırlanan öğrencilerin daha önceden çalgı eğitimi almaları gerektiği

konusunda bilinçlendirilmesi sağlanabilir. Bu şekilde öğrencilerin hazır bulunurluk seviyesi artırılabilir.

- ✓ Büyük şehirlerde yaşayan konservatuvar hazırlık öğrencilerinin, kırsalda yaşayan öğrencilere oranla daha fazla imkân bulabilmelerinden dolayı, ilçe, köy ve kasabalarda gerek halk eğitim merkezlerince gerekse yeni açılacak müzik merkezleri ile hazırlık şartlarının eşitlenmesi sağlanabilir, çalgı eğitimi alması gereken bu öğrencilere yeterli düzeyde alt yapı oluşturulabilir.
- ✓ Lisans eğitimi almak için konservatuvara başlamış öğrencilere, çalgı seçimi yapmadan önce seçmek istedikleri enstrüman ile ilgili hazırlanmış meslek çalgısı dersi müfredatıyla alakalı hazırlanan bir sunum sayesinde öğrencilerin neler yapması gerektiği hakkında ön bilgi verilip farkındalık oluşturulabilir. Bunun yanında bütün branşların akademisyenleriyle ortak hazırlanmış bir anket ya da ölçek çalışmasıyla öğrenciler hakkında bilgi edinilip, öğrencilerin ilgi alanlarına göre eğitmen tecrübelerine dayandırılarak yönlendirilme yapılabilir.
- ✓ Konservatuvardan mezun bir öğrencinin eğitimini gördüğü çalgısı ömrünün sonuna kadar kendisine eşlik edecek bir durumu ifade etmektedir. Özellikle resmi kurumlarda görev alacak sanatçıların meslek çalgıları onların meslek yaşamları süresince değiştiremeyecekleri bir husustur. Bu nedenle eğitim sürecinin başlangıcında konunun uzmanları tarafından meslek çalgısı tercihi yapılmadan önce, öğrencilere bütün çalgı aletleri genel hatlarıyla ama tercihen tüm detaylarıyla tanıtılmalı ve bu konuda mesleki farkındalık yaratılarak yol gösterilmelidir.
- ✓ Çalgı eğitim programlarında “yerelden evrensele” yaklaşımı dikkate alınarak, öğrencilerin Türk müziği ile batı müziği arasında bir köprü oluşturmaları sağlanıp, bireysel çalgılarıyla evrensel müzik türlerinde eserler icra ettirilip, çalgının sınırlılıkları öğrenci odaklı test ettirilebilir.

Çalgı icrası dışında evrensellik durumu insanlık tarihinin üstüne mesai harcadığı en önemli durumlardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. İnsanlığın gerek kültürel gerek maddi gerekse manevi alanda bir ortak payda da buluşması gibi idealize bir durum pek mümkün olmasa da müşterek kültür varlığı konusunda birleşebilecek politikalar geliştirmek ve bu konuda tepeden tırnağa tüm toplumları bilinçlendirmek çok büyük önem arz etmektedir.

Kültürün her alanında olduğu gibi müzik alanında da evrensel ve ortak değerler yaratmak ve bu etkileşim için de lokal kültür alanlarını her kes ve her şey açısından anlaşılabilir hale getirmek de kültürlerin varlık hikayesi açısından çok önemli bir durum olarak ifade edilebilir.

- ✓ Planlı bir şekilde hazırlanmış dinletiler ile çalgı eğitimi derslerinde ortaya çıkan sanatsal ürünlerin okul bünyesinde aile ile paylaşıldığı ortamların oluşturulması sağlanıp, okul ve ders odaklı programa destek olarak, aile ve farkındalık odaklı bir program geliştirilebilir.
- ✓ Türkiye’de çalgı eğitimi veren kurumlarda öğrencilerin kültürel profil haritası çıkarılarak, geçerli çalgı öğretim müfredatlarında öğrenci odaklı güncelleme ve değişiklikler gerçekleştirilebilir. Bu şekilde öğrencilerin çalgılarıyla kendi yöresine ait eserler icra etmesi sağlanıp, o yörenin müziğine uzun vadede katkı sağlamak hedeflenebilir.
- ✓ Türk müziği çalgıları yapan yapımcıların, yapmış oldukları çalgıların yapım yılı, sayısı, kimlere verildiği, sap, tekne gibi çalgıların bölümlerinde kullandıkları ölçüler, ağaçların çeşidi, yapısı ve bu ağaçların nasıl netice verdiği gibi bilgileri içeren bir arşiv kaydı oluşturulmalıdır. Bu şekilde tecrübe ve birikimlerini yeni nesillere aktarabilmek ve ülkemizde çalgı yapımcılığının gelişmesi adına önemli bir adım olacağı düşünülebilir.

KAYNAKÇA

- Akdoğu, O. (1996). Türk Müziği'nde Türler ve Biçimler. Ege Üniversitesi.
- Emnalar, Atınç (1998). Tüm Yönleriyle Türk Halk Müziği Ve Nazariyatı, İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- Erdem, A. R. (2005). Etkili ve verimli (nitelikli) eğitim. Anı Yayıncılık.
- Fenmen, M. (1997). Müzikçinin El Kitabı, Müzik Ansiklopedisi Yayınları. Ankara.
- Kaygısız, M. (2009). Müzik Tarihi Başlangıcından Günümüze Müziğin Evrimi, İstanbul: Kaynak Yayınları.
- Kaygısız, Mehmet, (2017), Müzik Tarihi Başlangıçtan Günümüze Müziğin Evrimi, (2.Basım), Kategori Yayıncılık, İstanbul.
- Michels, Ulrich ve Vogel, Gunther, (2015), Müzik Atlası, çev. Semih Uçar, Alfa Yayınları, İstanbul.
- Ögel, B. (1987). Türk Kültür Tarihine Giriş, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Özbek, Mehmet, (2014), Türk Halk Müziği El Kitabı 1 Terimler Sözlüğü, (2.Baskı), Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Ankara.
- Özkan, H. Ö. (2013). Türk Musikisi ve Nazariyatı ve Usulleri Kudüm Velveleleri. İstanbul: Ötüken Neşriyat A.Ş.
- Özkan, I. H. (1984). Türk Musikisi Nazariyatı ve Usulleri. Kudüm velveleri. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Öztuna, Yılmaz, (1974), Türk Musikisi Ansiklopedisi, (Cilt 2), Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.
- Sarısözen, M. (1962). Türk Halk Musikîsi Usulleri, Baskı ve Klişeler Resimli Posta Matbaası Ltd. Şirketi, Ankara.
- Say, Ahmet, (1997), Müzik Tarihi, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, (3. Basım), Ankara.
- Şişman, M., & Taşdemir, İ. (2008). Türk eğitim sistemi. Pegem Akademi: Ankara.
- Tarañ, B.A. (1988). Ege Bölgesi'nde Yaşayan Halk Müziği Ezgileri. İzmir: E.Ü. Devlet Türk Mûsikîsi Konservatuvarı Yayınları.
- Tezcan, M. (1997). Eğitim Sosyolojisi. Ankara: Anı Yayıncılık.

- Tezcan, M. (1997). Eğitim Sosyolojisi. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Uçan, A. (1999). İlköğretimde Müzik Öğretimi, Milli Eğitim Bakanlığı: İlköğretimde Etkili Öğretme ve Öğrenme El Kitabı-Modül 9. MEB Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara.
- Uçan, Ali, (1996), Müzik/İnsan Ve Sanat Eğitimi, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.
- Uçan, Ali, “Türk Müzik Kültürü”, Evrensel Müzik evi, 2. Basım, Ankara, 2005
- Uzcan, Nihat (1977), Türk Bestekârları Ansiklopedisi, İstanbul: Özdemir Basımevi.
- Yalman, Aytaç, (2017), Beş Bin Yıllık Kültürümüzün Sesi Müzik, İstanbul.

Makaleler

- Akbulut, E. (2006). Günümüz Müzik Eğitimcisi Nasıl Olmalıdır?. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 20(20), 23-28.
- Öz, N. B. İnsanın Kültürel Gelişiminde Müzik Eğitiminin Önemi. 2001, 14, (1), ss.101-106.
- Uçan, Ali., “Genel Müzik Eğitiminde Geleneksel Müziklerimizin Yeri Ve Önemine Genel Bir Bakış” Genel Müzik Eğitiminde Geleneksel Müziklerimiz Sempozyumu, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Abd., 2005.

Tezler

- Pelikoğlu, M.C. (2007). “Mesleki Müzik Eğitiminde Geleneksel Türk Halk Müziği Dizilerinin İsimlendirilmesinin Değerlendirilmesi” Doktora Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yıkılmazoğlu, A. (2006). Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, Lise III Müzik Sınıfında Okuyan Yatılı ve Gündüzlü Öğrencilerin Piyano Başarıları Arasındaki Farklar, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Yokuş, H. (2005). Ülkemizde Halk Müziği Kaynaklı Piyano Eserlerinin Piyano Eğitiminde Uygulanabilirliğinin Değerlendirilmesi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Uludağ üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.

EKLER

Değerli Arkadaşlar,

Bu anket, lisans düzeyi Türk müziği eğitimi veren Devlet Konservatuvarlarında “Meslek Çalgısı” tercih sebebini etkileyen faktörler üzerine inceleme yapmak amacıyla hazırlanmıştır.

Lütfen, aşağıda sıralanan nedenleri sırasıyla, “hiç”, “az”, “orta”, “çok” ya da “pek çok” seçeneklerinden birini kullanarak işaretleyiniz. İlgili sorular dışında farklı bir düşünceleriniz varsa anket sonunda belirtilen kısımda birkaç cümle ile açıklayınız.

Ankete vereceğiniz cevaplar kesinlikle gizli tutulacaktır. İlgili gösterdiğiniz ve zaman ayırdığınız için çok teşekkür ederim.

Yüksek lisans öğrencisi

Burak DAL

Kişisel Bilgiler

Cinsiyetiniz:	☐ ERKEK	☐ KADIN	Yaşınız:	Sınıfınız:	Çalgınız:
Üniversite / Fakülte / Bölüm:					

“MESLEK ÇALGISI” tercihinde aşağıdaki seçeneklerin ne oranda etkili olduğunu düşünüyorsunuz?

1- Tercih ettiğiniz çalgıyı lisans öncesinde tanıma veya icra etme durumunuz nedir?	☐ HIÇ	☐ AZ	☐ ORTA	☐ ÇOK	☐ PEK ÇOK
2- Tercih ettiğiniz çalgının lisans öncesinde tanınmış veya icra edilmiş olmasının eğitimi olumlu yönde etkileyeceğini düşünüyor musunuz?	☐ HIÇ	☐ AZ	☐ ORTA	☐ ÇOK	☐ PEK ÇOK
3- Dinlediğiniz müzik türleri ile doğru orantılı enstrüman seçmenin gelişimizi olumlu etkileyeceğinizi düşünüyor musunuz?	☐ HIÇ	☐ AZ	☐ ORTA	☐ ÇOK	☐ PEK ÇOK
4- Meslek çalgısı tercihi yapılırken seçtiğiniz enstrüman hakkında genel bir tanıtım yapıldığını düşünüyor musunuz?	☐ HIÇ	☐ AZ	☐ ORTA	☐ ÇOK	☐ PEK ÇOK
5- Tercih ettiğiniz çalgının evrensel bir çalgı olduğunu düşünüyor musunuz?	☐ HIÇ	☐ AZ	☐ ORTA	☐ ÇOK	☐ PEK ÇOK
6- Tercih ettiğiniz çalgının yaşadığınız yörenin müziğinde yaygın olarak kullanılıyor olduğunu düşünüyor musunuz?	☐ HIÇ	☐ AZ	☐ ORTA	☐ ÇOK	☐ PEK ÇOK
7- Tercih ettiğiniz çalgı aile bireylerinden biri tarafından icra ediliyor mu?	☐ HIÇ	☐ AZ	☐ ORTA	☐ ÇOK	☐ PEK ÇOK
8- Fiziksel özellikleriniz nedeniyle tercih ettiğiniz çalgının icrasında problem yaşadığınızı düşünüyor musunuz?	☐ HIÇ	☐ AZ	☐ ORTA	☐ ÇOK	☐ PEK ÇOK
9- Tercih ettiğiniz çalgının yapısal özellikleri nedeniyle icrada zorluklar yaşadığınızı düşünüyor musunuz?	☐ HIÇ	☐ AZ	☐ ORTA	☐ ÇOK	☐ PEK ÇOK

10- Tercih ettiğiniz çalgının yaylı/mızraplı/nefesli çalgılar ailesine mensup olmasından ya da perdeli/perdesiz olmasından kaynaklı problem yaşadığınızı düşünüyor musunuz?	☐ HIÇ	☐ AZ	☐ ORTA	☐ ÇOK	☐ PEK ÇOK
11- Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye’deki kullanım sahasının ve iş olanaklarının geniş olduğunu düşünüyor musunuz?	☐ HIÇ	☐ AZ	☐ ORTA	☐ ÇOK	☐ PEK ÇOK
12- Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye’de ki müzik türlerinin birçoğuna eşlik edebileceğini düşünüyor musunuz?	☐ HIÇ	☐ AZ	☐ ORTA	☐ ÇOK	☐ PEK ÇOK
13- Tercih ettiğiniz çalgının eğitimini verecek yeterli sayıda eğitici olduğunu düşünüyor musunuz?	☐ HIÇ	☐ AZ	☐ ORTA	☐ ÇOK	☐ PEK ÇOK
14- Tercih ettiğiniz çalgının eğitiminde İnternette faydalanılabileceğiniz eğitim materyallerinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?	☐ HIÇ	☐ AZ	☐ ORTA	☐ ÇOK	☐ PEK ÇOK
15- Tercih ettiğiniz çalgının Türk müziği metotlarının yeterli sayıda olduğunu düşünüyor musunuz?	☐ HIÇ	☐ AZ	☐ ORTA	☐ ÇOK	☐ PEK ÇOK
16- Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye’deki eğitiminin yaygınlık ve nitelik bakımından yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?	☐ HIÇ	☐ AZ	☐ ORTA	☐ ÇOK	☐ PEK ÇOK
17- Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye’deki makamsal müziğe adaptasyon konusunda problem yaşadığını düşünüyor musunuz? (akort sistemi, anahtar, vb.)	☐ HIÇ	☐ AZ	☐ ORTA	☐ ÇOK	☐ PEK ÇOK
18- Tercih ettiğiniz çalgının Türkiye şartlarında temin edilmesinin zor olduğunu düşünüyor musunuz?	☐ HIÇ	☐ AZ	☐ ORTA	☐ ÇOK	☐ PEK ÇOK
19- Tercih ettiğiniz çalgının bakım ve onarım imkânları bakımından sıkıntı yaşadığınızı düşünüyor musunuz?	☐ HIÇ	☐ AZ	☐ ORTA	☐ ÇOK	☐ PEK ÇOK
20- Tercih ettiğiniz çalgının diğer müzik aletlerine göre daha ucuz olduğunu düşünüyor musunuz?	☐ HIÇ	☐ AZ	☐ ORTA	☐ ÇOK	☐ PEK ÇOK
21- Tercih ettiğiniz çalgının transpoze (göçürme) konusunda icrasının kolay olduğunu düşünüyor musunuz?	☐ HIÇ	☐ AZ	☐ ORTA	☐ ÇOK	☐ PEK ÇOK

“MESLEK ÇALGISI” tercihini etkileyen seçeneklerin dışınca düşünceleriniz varsa yazınız.
--